

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

A HIR

Egy szám
 2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő

Megjelenik minden reggel ■ Kiadja A NAP Ujságvállalat

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, VASÁRNAP, 1907 OKTÓBER 13

40. szám

A Hir 40-ik száma:

NAGYBETEG a király!

*Dálságos az állapota. Rák vagy
tüdőgyulladás? Hivatalosan
mindent tagadnak*

ANDRÁSSY a választói jogról

*Válasz egy interpellációra. A
képviselőház ülése*

Kibuktatták a régi háznagyot

A főrendiház ülése

Forrong a függetlenségi párt!

WEKERLE a pünkösdi király

*Mondta: Wekerle sógora, Mol-
nár Viktor*

Kavarodás a bizottsági jelölések körül

A jelöltek és a proskribáltak

Tüntetés Pikler Gyula ellen

Botrány az egyetemen

Poétasors!

*Garay Gizella nagy nyomorban
él a fővárosban. Garay János
leánya*

Az erzsébetfalvai vasuti katasztrófa

*Letartóztatás történt. Még több
letartóztatás várható*

UTONÁLLÁS egyenruhában

A pesti utca hóhérai

Tizenegy riport

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

Lejtőről a mélységbe

Irta: HENTALLER LAJOS

Megható ünnepség folyt le tegnap este az országgyűlési alkotmánypárt klubjában. A klub tagjai gróf Andrássy Gyula arcképét leplezték le. Az ünnepi beszédet az alkotmánypárt elnöke, Széll Kálmán tartotta. Főgi politikus, becsületes, elvszilárd ember s amint ő magát kifejezte, „Deák Ferencnek és Andrássy Gyulának igénytelen munkatársa“. Tehát testestől-lelkestől hatvanhetes. Csöstől közönsüges. És ez az ügyes politikus nem is szalasztotta el az alkalmat, hogy pártját, a régi szabadelvűpártot és Deák Ferenc „nagy művét“, a kiegyezést újra ne dicsőítse s ne helyezze a legmagasabb piedesztálra a két évvel ezelőtt detronizált és lerongyolódott hatvanhetes.

A beszéd, melyet Széll Kálmán tegnap este az alkotmánypártban elmondott, nem más, mint dicsőítése az elmúlt négy évtized nyomoruságos komizságainak. Mi függetlenségiék már azt hittük, hogy a 67 végleg beadta a kulcsot. Döglött lónak tartottuk, melyet nem szokás patkolni. Széll Kálmán most újra megpatkolta. Az ő nagy hite, szent szabadelvű meggyőződése szerint a ló még nem döglött meg, neki a foszlányokra szakadt hatvanhét epochális nagy mestermű.

Pedig Széll Kálmánnak nincs igaza. A kiegyezés kimult és hiába élesztgetik. Hasztalan csalogatják oda a 48-as golyákat és a függetlenségi gimpliket. A 67-en még ezek az auxiliáris csapatok sem segítenek. Miért? Mert a hatvanhetes kiegyezés nem vált be. Ma már nemcsak Magyarországon, de Ausztriában is undorral fordul el a közönség eszméjétől minden jóizlésű és jóra való politikus.

Mert ez az epochalis mű, amelyről oly rajongó szeretettel emlékezett meg tegnap este Széll Kálmán, ugy is mint törvény, ugy is mint intézmény négy évtized alatt lejárt magát.

Deák Ferenc és gróf Andrássy Gyula a nagy-németekkel csinálták meg a kiegyezést. S midőn megcsinálták, abból a becsüle-

tes politikai szempontból indultak ki, hogy az osztrák tartományok népei s a magyarok támaszkodjanak kölcsönösen egymásra. Éljenek békében, jó egyetértésben, támogassák egymást. Akkor ez lehetségesnek látszott. Tizennyolc szomorú esztendő állott a két szerződő nép háta mögött. Minket magyarokat a Burg urai orosz segítséggel levertek, vérig gázoltak a nemzet becsületében és ugyanez volt az osztrák tartományok népei sorsa is. A kiegyezés megkötése után nem engedték meg, hogy mi, alkotmányos magyar nemzet, közvetlenül érintkezzünk az alkotmányos osztrák néppel. Szeretet köztünk és Ausztria közt nem fejlődhetett ki. Sőt tul a Lajthán, a divide et impera elvére támaszkodva, mesterségesen szították a magyargyűlöletet s ami baj, bű, vész Ausztriára hárult, azért mindig a magyar nemzetet tették felelőssé. A népek nem érintkezhetek, nem érthették meg egymást, a magyar nemzetet és Ausztriát közösen érintő ügyeket a császár intézte.

A magyar alkotmány jól dolgozott, a mig Bécsnek liferálta a katonát és adót. Amint azonban Széll Kálmán és pártja nem volt abban a kellemes helyzetben, hogy Bécs követeléseit akadálytalanul teljesítse, ki-tűnt, hogy a 67-es kiegyezés nagy epochális műve által biztosított magyar alkotmány nem ér egy fabatkát sem. És jött a chlopy-i napiparancs és jött Nyiri és Fabricius.

Tisztelettel kérjük Széll Kálmánt, hintsen hamut a fejére, tépje meg a ruháját, verje a mellét s lássa be, hogy a 67-es kiegyezés rossz s hogy a többé már nem erőszakolható a magyar nemzetre. Ideig-óráig járhatják még a hatvanhéttel a politikai kabarét, föltéve, hogy számíthatnak a függetlenségi párt vezéreire és föltéve, hogy ezek a pártot a lejtőről, amelyre jutott, valóban belölik a hatvanhét darabokra repedt kordájába. Talpra állniok azonban még így sem lesz lehetséges.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház

ma délelőtt ülést tartott. Megválasztották a két alelnököt, az új jegyzőket, az új háznapot.

Az ülés végén Mezőfi Vilmos interpellált az általános választói jog tárgyában.

Az interpellációra gróf Andrássy Gyula válaszolt

A főrendiház

ülésén megválasztották az új jegyzőket, új háznapot és megalakították az új bizottságokat

Olyan a Ház, mintha lázas volna. Csupa idegesség, csupa tájékozatlan kapkodás, csupa ijedt féktelenkedés. Ami a nemzetnek általánosan sóvárgott, nagy követelése: az általános, egyenlő, titkos választói jog, az ebben a haldokló osztályparlamentben nem egyéb, mint egy félelmetes, ijesztő rém, amelynek ólomsulya ránehezedik a nagy reformtól végtelenül irtózó képviselőkre. Ennek az ideges, ijedt kapkodásnak a jegyében kezdődött meg ma délelőtt a képviselőház második, valószínűleg utolsó ülésszaka. Az ülés eleje abszolút érdektelen volt. Nem érdekel senkit, hogy a függetlenségi párt, ah a függetlenségi párt újra megválasztotta alelnököknek a régieket: Rakovszky Istvánt, a Perczel-iskola eminens növendékét, több szavazattal, mint Návay Lajost, a szelíd alkotmánypártit, akire azért szavaztak kevesebben, mert tulságosan — liberális. Nem érdekel senkit, sőt egyszerűen viszszatasztó az a csuf marakodás, ami az ezerkétszázforintos jegyzői fizetés körül folyt le; amelyben az ifj. Madarász Józsefek voltak a vezérek. Ez történt az ülés elején.

*

Féltető volt, amikor Mezőfi Vilmos megkezdte interpellációját. Alig nyitotta ki a száját, máris teljes erejével rázúdult a tiltakozó ellentmondás. Vajjon miről beszélhetett? Az általános, titkos választói jog reformjának megvalósítását sürgette. Ezért volt a tulságos felháborodás. Pedig az interpelláló megdöbbenően objektív volt. Akárcsak a Garbai beszéde. Kimutatta, hogy a nép mindjohabban eltávolodik ettől a parlamenttől, hogy ez a parlament egyenesen elidegeníti a népet, amelynek érdekeit kellene szolgálnia, az osztályérdekek helyett, amelyek készséges szolgájjá szegődött. Egy mód van a kibontakozásra: meg kell valósítani az általános választói jogot, amelyet megígért a király trónbeszédében, a kormány programjában, és a melyet a nemzet erősen követel.

— *Hülye beszéd!* — mondotta erre Nagy Emil.

Amikor pedig az interpelláló arról beszélt, hogy Magyarországon vannak a legrosszabb állapotok a választói jog kérdésében, hogy itt — és ez elég szomorú — száz ember közül csak hat a választó, ifj. Madarász Józsefek ilyen izléstelen közbeszólásokat tettek:

— Elég baj! Ez is sok!

És a nemzet ettől a parlamenttől várja az általános választói jogot. Hogy hiába várja, arról mindennél jobban meggyőzi a diszkrét Andrássy Gyula diszkrét válasza, amelyben a belügyminiszter önmagát multa felül. Ötletes volt, szellemes volt, mindenről beszélt, csak a választói jogról nem. A Ház természetesen nagy örömmel tudomásul vette a választ.

*

Megkezdődött a második ülésszak a rokkantak házában is. A főrendiház ma délután egy órakor ülést tartott. Megválasztották az új jegyzőket, az új bizottságokat, az új háznapot. Kibuktatták a főrendiház régi háznapját, Nyáry Jenő bárót és a jól dotált állásra Rudnyánszky József bárót választották meg. Egyéb baj nem történt. A mentők készenlétben voltak.

I.

A képviselőház ülése október tizenkettőnkén

A Ház mai ülését Juszt Gyula elnök pontban tíz órakor nyitotta meg. Újból felolvasták a második ülésszak megnyitására szóló királyi kéziratot, majd a házszabályoknak a választásokra vonatkozó részét. Következett az alelnökök választása.

Elnök (feltüzeltettkor kihirdette az eredményt): Beadtak összesen 175 szavazatot a két alelnöki állásra. Ebből Rakovszky István 120, Návay Lajos 118 szavazatot kapott. Kapott ezenfelül gróf Zichy Miklós 10, Barabás Béla, Bernáth István, Zboray Miklós 1—1 szavazatot, a többi szavazólap üres volt.

Öt perc szünet után következett a kilenc jegyző és a háznap választása. A szavazás egy óránál tovább tartott.

Elnök (háromnegyed egy órakor kihirdette az eredményt): Jegyzőknek megválasztották: Csizmazia Endrét 161, Hammersberg Lászlót 163, Hencz Károlyt 155, Popovics Dusánt 106, Raiss Aladárt 164, Szentkirályi Zoltánt 162, gróf Thorotzkai Miklóst 163, Vertán Endrét 161 és Zlinszky Istvánt 162 szavazattal. Háznapgyá Lészky Gyulát választották meg 158 szavazattal. Még néhányan kaptak egy-egy szavazatot. Köztük Simkó József is.

Ismét öt perc szünet következett. Szünet után

Elnök elparentálta gróf Károlyi Istvánt, jelentést tett a szünet alatt történt dolgokról, bemutatta az időközben érkezett kérvényeket és jelentette, hogy Lucaciu László belényesi mandátuma ellen a Házhoz panaszt adtak be. Megállapítja a legközelebbi ülés napirendjét. A legközelebbi ülés szerdán lesz.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter azzal a megokolással, hogy legközelebbi törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé a kivándorlásról, kéri, hogy az eddig szokásban volt különböző bizottságokon kívül választson a Ház egy kivándorlási bizottságot is, huszonkilenc taggal.

A Ház így határozott.

Az interpellációk előterjesztése következett.

Mezőfi Vilmos interpellál az általános, titkos választói jog megvalósítása tárgyában. Csodálatos jelenség tanui vagyunk ma — ugymond — Magyarországon. A kormány nem akarja vállalni kötelezettségét, az általános választói jog reformját megvalósítani, vagy legalább is huzódzik tőle. Október tizedikén az ország munkássága letette a munkát és impozánsan tüntetett a nagy követelés mellett. A kormány hivatalos szócsöveit azt mondják, hogy fölösleges volt az imént lezajlott tüntetéssel siettetni az általános választói jog megvalósítását. Ezzel szemben a jelen országgyűlés megnyitáskor tartott trónbeszéd szerint mielőbb meg kell valósítani az általános választói jogot, a demokratikus fejlődés és a magyar nemzeti eszme figyelembe vételével.

Felkiáltások: Ez a kormány programja, ezt a trónbeszédet a miniszterelnök ellenjegyezte és nem Bokányi Dezső!

Mezőfi Vilmos: Kévéssel a jelen országgyűlés megnyitása után Wekerle Sándor miniszterelnök is megígérte, az általános szavazó jogot! A kormány terveit szerint mindenekelőtt a választó jog reformját kellett volna végrehajtani. E helyett elvégezték mindent, fölemelték a hadilétszámot, megszavaztak egy fölösleges cselédtörvényt, ötven vicinális javaslatot, sőt valószínűleg meglesz nemsokára a házszabályok revíziója, a klotúr, de az általános választói jog megvalósításához még ezután sem lesz szerencsénk.

Nagy Emil: Ez hülye beszéd!

Mezőfi Vilmos: A hülyét tisztelettel visszaszámazatom a képviselő urnak. Mindazokból a jelenségekből, amiket eddig tapasztaltunk, némi joggal arra lehet következtetni, hogy a kormány erőszakkal huzavonja az általános választó jog megvalósítását. Ausztriában másfél év alatt megvalósították az általános választó jogot, sőt egy reakciós, hátramaradott államban, Oroszországban is. Sehol a világon nem oly szűk körű a választói jog, mint Magyarországon. Nálunk a szegény néposztálynak csak két százaléka, a vagyonos osztálynak ellenben nyolevan százaléka rendelkezik választó joggal. Száz emberre csak hét esik, akiknek van választó joga.

Ifju Madarász József: Ez is sok.

Mezőfi Vilmos előterjesztette a következő interpellációt:

1. Szándékozik-e a kormány a trónbeszédben és programnyilatkozatában kötelezően vállalt törvényjavaslatot az általános választói jogról, végrevalahára a képviselőház elé terjesztetni?

2. Ha igen, hajlandó-e az ország lázongó és bizalmatlan közvéleményét már most megnyugtanni az iránt, hogy a képviselőház elé terjesztendő törvényjavaslat valóban általánosan és egyenlően, minden magyar állampolgár részére biztosítani fogja a titkos szavazati jogot?

3. Végre hajlandó-e minden esürés-esavarást megelőzve, itt az ország színe előtt, már most határozottan és kétséget kizáróan megjelölni az időpontot, mikor az általános, egyenlő és titkos választási jogról szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé terjesztetni fogja?

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az egész kormány nevében nyomban válaszolt Mezőfi Vilmos interpellációjára: Igen csodálkozom, hogy a képviselő ur ezt a kérdését itt hozzám intézi. Nem szoktam meg azt, hogy szavaiban kételkedjenek. Legyen meggyőződve a t. képviselő ur, hogy az ígéreteimet minden unszolás nélkül beváltom, annál inkább egy ünne-

pélyesen, nyilvánosan tett ígéretet, melyhez becsületét kötötte a kormány. Legyen hát meggyőződve, hogy a tett ígéretet be fogjuk váltani. A részleteket még eddig a kabinet le nem tárgyalta; ma még nem vagyok tehát abban a helyzetben, hogy itt minden részletre vonatkozó nyilatkozatot tegyek, hanem igenis, mint már előbb mondtam, a legrövidebb időn belül abban a helyzetben remélek lenni, hogy ezt a javaslatot a maga egészében is benyújtsam, de kötelességemnek fogom tartani még azon időpont előtt is, e tárgyban kimerítő nyilatkozatot tenni, úgy, hogy annak idején az egész közvélemény állást foglalhasson a kormány javaslatával szemben. E nyilatkozatokat már most megtenni, nem volna időszéri.

Ez a törvényjavaslat talán a legfontosabb lesz, amelyet évek hosszú sora óta ez a Ház tárgyalt, e javaslat mikéntjétől függ Magyarország jövője. Ne esodálkozzanak tehát, hogy mi lelkiismeretes-en járunk el. Minden könnyelmű, elhamarkodott lépés azért, mert az ugynevezett háborgó tömeg „lázong”, vétkes könnyelműséggel volna egyenlő. Különben is azok a háborgó tömegek sem nem háborognak, sem nem tömegek. Méltóztassanak csak egy kicsit higgadtan és elfogulatlanul nézni, hogy mik történtek most s milyen nagy presszió gyakoroltatott. S mi volt az eredménye? Arról beszéltek, hogy százeczen vonulnak ki. Dehogyan. Be van bizonyítva, hogy 30.000 vonult ki. Azt mondták, hogy munkaszünet lesz. Az sem vált be. Az ország legnagyobb részében a munkák folytak szakadatlanul. Budapesten is igen sok gyári üzem fenakadás nélkül folytatható volt. Tehát azok a háborgó tömegek nem oly veszedelmesek, mint ahogy azt a t. képviselő ur feltünteti. Különben tekintettel az idő előrehaladott voltára, végem választomat azzal, hogy kérem a képviselő urat, legyen nyugodt a tekintetben, hogy a nélkül, hogy a dátumot megjelölhetném, — mert nemcsak tőlem függ az, mikor lesz teljesen kész a javaslat — azt igen sürögősen be fogom terjesztetni, egy fél percet sem kívánok elveszteni és becsületesen fogom beváltani azt, amit ígértem. Ma azonban a javaslat tartalmáról részletesen nem nyilatkozom. Kérem, méltóztassanak választomat tudomásul venni.

A Ház a választ tudomásul vette.

A többi interpellációk, Peleš Sándor és Maros Gyula elhalasztották interpellációikat. Az ülés felhárom órakor végződött.

II.

A főrendiház ülése október tizenkettőnkén

A főrendiház ülést déli tizenkét órakor nyitotta meg gróf Dessewffy Aurél elnök.

Gróf Széchenyi Viktor jegyző felolvassa a képviselőház átiratát az első ülésszak berekesztéséről és az új megnyitásáról. Az álmós főrendek között derültséget kelt, amikor az átiratot olvassa, mondja:

— *Olvashatatlan aláírás, a képviselőház elnöke.*

A második ülésszakot megnyitó királyi kézirat felolvasását a főrendek állva hallgatták végig.

Megkezdődött a választás. A jelenlévő 53 főrend rövid pár perc alatt leadta szavazólapját. Jegyzők lettek: gróf Andrássy Imre, gróf Csekonics Sándor, báró Rudnyánszky József, Hertelendy Ferenc, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Széchenyi Viktor, gróf Degenfeld Pál és gróf Viggázó Ferenc. A háznapot állásra báró Nyáry Jenő 22, báró Rudnyánszky József 24 szavazatot kapott. Hét szavazólap üresen maradt. E szerint báró Rudnyánszky József lett az új háznap.

Báró Rudnyánszky József mondott még néhány köszönet szót. Harmóniában választották meg jegyzőnek. Most is köszöni a bizalmat, de a háznapot állást fogadja el és a jegyzői állásáról lemond.

Elnök kijelenti, hogy az így megüresedett jegyzői állást a főrendiház legközelebbi ülésén töltik be.

A bizottságokat választották meg ezután.

Elnök felkéri a bizottságok tagjait, hogy a legközelebbi ülésen tegyék le az esküt. Kijelenti továbbá, hogy a tegnapi incidensért, amely báró Ambrózy István felszólalása körül támadt, ő a felelős. Kéri a főrendek elnézését.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés délután egy órakor véget ért.

Szünetel a Ház. Hétfőn és kedden

nem tart ülést a képviselőház. Juszt Gyula indítványára határozták el ezt, de senki se tudta, hogy tulajdonképpen mire való ez a szünet, holott úgy volt, hogy már hétfőn megválasztják a Ház bizottságait. A kormányhoz közelálló körökben a két napi szünetre azért van szükség, mert a pártok két bizottságba még nem jelölték s így ezt is el kell intézni szerdáig, amikor az összes bizottságokat megválasztják. Ezzel szemben a valódi tényállás az, hogy szerdán fog nyilatkozni a miniszterelnök a kiegyezésről és Wekerle nem akarja, hogy bárkinek is legyen fizikai ideje ahhoz, hogy az ő nyilatkozatához hozzászóljon. És ez valószínűleg sikerülni is fog, mert szerdán interpellációk is lesznek.

Wekerle kormányzása pünkösdi királyság

A miniszterelnök sógora, Molnár Viktor mondja ezt. Ő tudja, miért. Temesmegyében összefogtak a volt szabadelvűek a darabontokkal s meg akarják buktatni Kabdebó főispánt

Temesvármegye főispánja, Kabdebó Gergely ellen erős intrika folyik. Egy pár képviselő összefogott Fülöp Béla temesvári ügyvéddel, volt szabadelvűpárti képviselével és már napok óta kilincselnek pártkörökben és a miniszterelnök, hogy Kabdebó elejtését keresztülvigyék. Eddig semmi eredmény s előreláthatólag nem is lesz. A dolognak érdekes előzményei vannak. Temesben ugyanis még mindig uraskodni szeretnének a volt haladók, elsősorban pedig Molnár Viktor, Wekerle sógora. Ez az ur végigszolgált Krisztoffyt s a mai kormány csak nehezen tudott tőle szabadulni. De böven kárpótolta, mert megtette Molnárt a Béga-szabályozó társulat kormánybiztosává, nagy fizetéssel. A letört főispán gyakran megjelenik Temesvárott, régi barátai között s igen rosszul esik neki, hogy Joánovich Sándor alispánnak erős ellenfele támadt most Ferenczy Sándor megyei főjegyzőben, ki szintén pályázik az alispánságra. Molnár azzal biztatja hivatást, hogy nem kell sokáig várni az új politikai fordulatra, mert a mostani kormány — biztos értesülése szerint — csak pünkösdi királyság. Ferenczyt a főispán is támogatja s ez az, mit leginkább rovfására irtak. Kiméltlen küzdelmet indítottak Kabdebó ellen; összefogtak ebben a harcban a következők: Zselénski Róbert gróf, a két Ambrózy báró, Manaszky-Barco György báró, Molnár Viktor, Fülöp Béla és Vorasitzky gróf, a grancsár Khuen-Héderváry Károly gróf sógora. Ezek az urak sűrűn érintkeznek egymással s mindenáron arra törekednek, hogy Kabdebót eltegyék az utból. Már van is persze aspiráns a főispánságra: Fülöp Béla, akit azonban leintettek. Fülöp most a békésmegyei főispánságra pályázik...

Sztojanovich báró, Fülöp Béla, Doboszlár Péter képviselő s még két-három ur a napokban fölkeresték a Ház folyosóján Wekerle miniszterelnököt s előadták kérésüket, de a miniszterelnök semmitmondó diplomatikus választ adott. Elementek az urak a függetlenségi pártkörbe is, hol a képviselők élénken érdeklődtek a temesi állapotok iránt. Nyílt titok már, hogy az egész frondörködés célja az, hogy a hatalmat visszacserezzék a lejárt régi rendszer embereinek és hogy Joánovich Sándornak alispánná újból való megválasztását elősegítsék. Az akció ellen többen igen szenvedélyesen kifakadtak, Sághy Gyula képviselő pedig ingerülten így nyilatkozott:

— Nem lehet igaz függetlenségi az, ki Joánovichra szavaz!

Fülöp Bélának leforrázva távoztak a függetlenségi pártkörből, ugyanígy jártak Andrássy Gyula grófnál is, ki szintén hidegen bánt velük.

Zsebel az osztrák! A kiegyezés csufos komédiájának előjátékát elköklkedték már Wekerléék és már csak két nap választ el attól, hogy a miniszterelnök fölfedje a nemzet előtt a kiegyezés sebeit. És ilyenek böven vannak. A *Zeit* estilapja — mint Bécsből jelentik — arról értesül, hogy az új kiegyezésben a cukor-surtaxe megoldása Ausztriára nézve sokkal kedvezőbb, semmint volt a Széll-Körber-féle kiegyezésben. Talaly tudvalevőleg a monarchia egyik államából a másikba kivitt cukormennyiségek után különkülön nem vették fel az illetékeket, a jövőre ellenben surtaxamentes kontignens van megállapítva, amely illetékfizetés nélkül vihető a monarchia egyik államából a másikba. Nagyon csufos dolgok sülnék még majd ki a kiegyezésről és a hazafias képviselők dolga, hogy lehetetlenné tegyék ennek a második Világosnak a törvénybeiktatását.

Nagybeteg a király!

Válságosra fordult az állapota

Rák vagy tüdőgyulladás? Wekerle tud róla. Beszélgetés a Ház folyosóján. Nagy riadalom a parlamentben és a tőzsdén. Hivatalosan mindent letagadnak. Mit mond a Kabinetiroda? Mit mondanak Schönbrunnban? Tagadnak

Riadt és kapkodó telefonozgatás járta ma egész nap Budapesten. A schönbrunni kastélynak és a bécsi kabinetirodának pillanatra se volt nyugta. Láz és nyugtalanság reszketett a levegőben, mint viharos bajok idején, — beteg a király! S az egészben a csodálatos csak az volt, hogy külső látszatra nem lehetett a feltünő idegesség okát tudni. Hiszen az összes jelentések, valamennyi hivatalos és félhivatalos kommunikáció kedvező volt; — egytől-egyig arról számoltak be a bécsi információk, hogy a király állapota nem komoly, nem kell érte aggódni, egyszerű katarrhusa van, és már ez is mulófélben. Miért hát akkor az ijedelem?

Délben kipattant az izgalom magyarázata. Wekerle Sándor miniszterelnök táviratot kapott Bécsből, amely a hivatalos megnyugtatókkal szemben arról értesíti, hogy a király állapota egyenesen válságos, a gégejében gyanús tünetek jelentkeztek, és nincs kizárva, hogy rövidesen bekövetkezik az, amittől mindnyájan a legjobban félünk. A képviselőházban pillanat alatt elterjedt ez a megdöbbentő hír, és leirhatatlan ijedséget és rémületet keltett. Megrendülve újságotolták a képviselők egymásnak a gyászos jelentést, azzal, hogy vagy gége-rákja van a királynak, vagy tüdőgyulladása, — olyan belegsége tehát, amely az uralkodó nagy korát tekintve, végzetes.

Mindazokat, akikkel a riasztó hirt közölték, megkérték arra, hogy tartsanak titkot. Ilyesmit azonban nem lehet titokban tartani, a legkevésbé a tőzsde előtt, amelyen kevéssel a miniszterelnök kijelentései után pánikszzerű riadalom tört ki. Rohamos áresések voltak. Az osztrák hitel hat és fél koronával, a magyar hitel kilenc koronával, a leszámítoló-bank tíz koronával, a rimamurányi kilenc koronával esett. Rettenetes baissé ütött ki. Senkinek se volt kedve vásárolni, mindenki csak eladásra kínálta az értékeket.

Az országot már a tőzsde figyelmeztette a király válságos állapotára. Mindenféle riadalom és gyász. Délután újabb hírek érkeztek. Már ekkor a bécsi császári és királyi távirati iroda hivatalosan is beismert annyit, hogy a király köhögési ingere tartós. De az igazság ennél sokkal több. Már arról beszéltek, hogy a király szív működése is gyöngyülöben van, s a lélekzetvétele fuladozó.

A Hír bécsi munkatársa a megdöbbentő hírek hallatára fölkereste a császári és királyi kabinetirodát. Arra a kérdésre, mi az igazság abban, hogy a király állapota válságosra fordult, a következő fölvilágosítást kapta:

— Válságról mi nem tudunk. A király állapota aggodalomra nem ad okot. A felség közérzése változatlan. Többet nem mondhatunk.

Ez a fölvilágosítás természetesen nem kielégítő. Még ennél is jobban titkolódnak azonban a schönbrunni kastélyban, ahon-

nan A Hír munkatársa kérdezősködéseire a következő választ kapta:

— Nem igaz, hogy a király állapota válságosra fordult. Az állapota a tegnapihoz képest javulást mutat. Ez az igazság.

Ez információnak teljesen megfelel az a hivatalos jelentés is, amelyet Schönbrunnban adtak ki, s amely így szól:

A felség betegségének összképe ma lényegesen kedvezőbbnek mondható, mint tegnap volt. A láz visszajelődött, a köhögés kevesebb lett. Örvendtes az is, hogy a beteg közérzése javult. Csupán az étvágy jelentkezik kisebb mértékben. Alapítalaknak mondhatók azok a hírek, hogy ő felsége betegségéről hivatalos bulletinét szándékoztak volna kiadni. A bulletinét kiadásának elmaradása igen kedvező szimptomának tekinthető.

Hivatalosan teljes tehát a tagadás. A király dolgozik, az állapota javul, a betegség lefolyása rendes. Am ezel szemben bizonyos az is, hogy a spanyol királyi pár, amelynek bécsi látogatása mostanra volt tervezve, nem utazik Bécsbe, a látogatás halasztást szenved, sőt végképp elmarad. Hogy a lemondás súlyos jelentőségét valamelyest enyhítse a bécsi udvar, azt eszelték ki, hogy a látogatás elmaradását a spanyol királyra tolják. A főszertartásmester kijelentette ma, hogy az elhalasztást nem Bécsben kezdeményezték, hanem Madridban, — mintha ezzel elintézték volna ezt a kérdést, és jelentene valamit még az is, ha valóban Alfonz király mondta volna le a látogatást.

Wekerle távirata

Ma délben Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőházban nagy csoport érdeklődő előtt megdöbbentő kijelentést tett. Elmondta, hogy a délelőtt folyamán két táviratot kapott a felség állapotáról; az egyik megnyugtató híreket tartalmaz, a másik azonban a király állapotának válságáról szól.

Az első távirat a következően hangzik:

Az alkalmazott orvosok következtében ő felsége az éjszakát nyugodtban töltötte el. Köhögés kevesebb, hőmérséklet két óraker 37.5, reggel 37.2 fok. Váladék bőséges, ami jó jel, katarrhális jelenség változatlan, szív működés jó, erőállapot jó, szubjektív érzés jobb és frissebb.

Ez volt az első jelentés. A másodikról a miniszterelnök így nyilatkozott:

— Ebből a második sürgönyből arról értesültem, hogy a felség állapota válságos. A gégejében kóros tünetek jelentkeznek.

A miniszterelnök kijelentésének leirhatatlan hatása volt. A táviratban érintett kóros tünetről mindenki azt állította, hogy az rák. Később egy másik verzia talált széles körben hiteltre: hogy a királynak tüdőgyulladása van. A városban és a tőzsdén is hamar elterjedtek ezek a hírek és rettenetes riadalmat keltettek. A képviselők hiába fordultak pozitív jelentésekért Bécsbe és Schönbrunnba; kielégítő választ nem kaptak, ugylátszik, szigorú rendeletben van kiadva, hogy más fölvilágosítást, mint megnyugtatót, nem szabad adni.

Makacs bronchitisz

Bécs, október 12.

Az uralkodó, tekintve azt, hogy a bronchitisz makacs és lappangó jellegű, aránylag jól töltötte a tegnapi éjszakát. A láz szeméremű csökkent és köhögési ingere csillapodott. Az étvágy, amely tegnap még a láz ellenére sem volt észrevehetően kisebb, amit az orvosok kedvező szimptomának vettek, ma hanyatlott. Hangulata nyomott, ami azzal magyarázható, hogy a király nehezen és keletlenül tud csak alkalmazkodni az orvosi rendelkezésekhez.

Azt még megközelítőleg sem lehet megállapítani, hogy meddig tarthat a betegség, mert a bronchitisz, amelynek influenzás karaktere és eredete kétségtelenül konstataálva van, lappangó jellegű.

Fáradt, kimerült . . .

Schönbrunn, október 12.

Ő felsége környezetéből a ma terjedő híresztelésekkel ellentétesen a következőket közlik:

Igaz ugyan, hogy a gyógyulás lassan halad, de a király állapota még sem ad okot aggodalomra, noha sok kívánni valót hagy fenn. A betegség nem lázas bronchitisz, hanem meglehetősen erős influenza és hosszadalmasságának az is oka, hogy ő felsége az orvosok tanácsa ellenére sem akar ágyba feküdni; vonatkozik orvoságotat szedni, hiába kéri kezelőorvosa, hogy erejének gyarapítására többet egyék, táplálkozása igen kevés. Ennek a következményeképp az uralkodó legnap fáradt, kimerült volt és a szokottnál valamivel korábban, félnyolc órakor fektült le.

Nincs javulás?

Bécs, október 12.

Javulás ma nem volt konstataálható, de rosszabbodás sem. A bronchitisz tünetei állandók, épp úgy a láz is, amely csak délfelé hagyott alább. Az étvágy nem elegendő, a szubjektív közérzés és a hangulat ehhez képest nem kedvező. Az erőállapot olyan, amilyen ilyen körülmények közt lehet, de aggodalomra vagy csak nyugtalanságra sincs ok. Ezt az is bizonyítja, hogy a kezelőorvosok ezután sem adnak ki bulletoeteket és hogy szó sincs arról, amit ma Bécsben szeltében híreszteltek, hogy nevezetesen az uralkodócsaládnak Bécsből távol levő tagjait a császárvárosba fogják hívni.

Izgalom a császárvárosban

Bécs, október 12.

A déli tőzsdén ma azt beszéltek, hogy holnap, vasárnap a főpostaépületben az összes hivatalnokokat rendkívüli szolgálatra rendelték be és a távirat-alkalmazottak permanenciában lesznek. Az alsó-ausztriai postaigazgatóság a tőzsde főtítkárához intézett átiratában a leghatározottabban megcáfolta ezt a híresztelést.

Bécsben nagy az izgalom, másról sem beszélnek, mint az uralkodó betegségről, amelyről különféle rémhírek kaptak szárnyra. A város hangulatán is észlelhető, hogy az uralkodó beteg.

A hurut növekszik!

Bécs, október 12.

Hivatalos körökből ezt a tudósítást adják a király állapotáról: Lényeges változás nincs. A szubjektív érzés kora délelőtt eléggé kielégítő, a láz csökkent, azonban a köhögési inger még mindig nagyon zavarja a király álmát. Ebédnél az uralkodó étvágytalan volt, aminek oka az, hogy már tíz napja nélkülözi mindennapos sétáját. Kerzl és Neusser ma este 7 órakor meglátogatták a királyt és félórát időztek nála. A láz a nap folyamán néhány tízdel emelkedett, később azonban ismét csökkent. A hurutos tünetek nehezebbé váltak. Bizonyos, hogy a király legjobb esetében csak hetek múlva hagyhatja el a szobát és térhet vissza rendes életmódjához. Aggasztó, hogy a király türelmetlen beteg. Nem szívesen fogadja meg orvosai tanácsát és gyógyszert semmire sem akar magához venni.

Este

Aggasztó hír

Schönbrunn, október 12.

A mai nap kedvezően kezdődött, de napközben a javulás tünetei elmúltak. Délig a király frissnek érezte magát, láza nem volt, de később emelkedni kezdett hőmérséklete, láztünetek mutatkoztak, amelyek tartósak voltak. Délután ismét emelkedett a temperatura, de nem kedvezőtlen jel, hogy ő felsége ma jobban és bőségesebben táplálkozott.

A király szíve

Schönbrunn, október 12.

A király környezete elhatározta, hogy Kerzl dr. ma éjszakától kezdve az uralkodó hálószobájának közelében, az ugynevezett Mária Terézia-szalomban fog tartózkodni, mert a szív működés csekély rendellenességet mutat és a hurutos tünetek erősödtek.

Nyugtalan álmom

Schönbrunn, október 12.

A király ma este félnyolc óra után tért nyugodni. Néhány perc múlva mély álomba szenderült. Lefekvés előtt Kerzl dr. megmérte hőmérsékletét és konstataálta, hogy a láz nem erősödött. Kilenc óra táján a király felriadt álmából és orvosát kéréte. Bár egész betegsége alatt igen nehezen vett magához táplálékot, most egy pohár lejet kért, néhány kortyot ivott, aztán újból elaludt. A király álma nyugtalan. Tizenegy óra előtt újra felébredt, de nemsokára elaludt.

Változatlan állapot

Bécs, október 12.

Éjjel tizenegy óra. Ő felsége állapota változatlan. Kerzl dr. minden órában vizsgálja a beteg szívverését.

Nem jön Bécsbe a spanyol királyi pár

Bécs, október 12.

A spanyol királyi pár látogatása elmarad. A király még tegnapelőtt is állandó figyelemmel kísérte a főudvarmester jelentéseit, amelyek Alfonso király és királyné fogadtatásáról szóltak. Minden részlet érdekelt. Sőt intézkedett is, hogy az udvari bál fényes és pompás legyen. Az utazás elhalasztásának oka — ezt a bécsi udvari körök hangoztatják — nem a király betegsége, hanem a spanyol udvarban hirtelen felmerült akadály. A spanyol királyi pár ez évben már nem látogatja meg a bécsi udvart, az utazást a jövő év március közepére halasztották. A király Montenuovo herceg udvarmestert utasította, hogy az ünnepélyekre vonatkozó rendelkezéseit vonja vissza.

A spanyol anyakirályné megérkezett

Bécs, október 12.

Mária Krisztina spanyol anyakirálynő ma este szigorú inkognitóban Madridból ideérkezett. Az anyakirálynő kívánságára a pályaudvaron elmaradt a hivatalos fogadtatás. Üdvözlésére csakis legközelebbi rokonai, Frigyes főherceg nejével és leányaival, Jenő, Károly, István és Rainer főhercegek, továbbá a spanyol nagykövet a nagykövetség uraival jelentek meg. A spanyol anyakirályné Frigyes főherceg palotájában szállt meg.

Látogatók a királynál

Bécs, október 12.

A délelőtt folyamán Schiessl, a kabinetiroda igazgatója és Paar gróf főhadsegéd, később Bolfras báró és Montenuovo herceg, második főudvarmester látogatták meg a beteg uralkodót, aki rendkívül szívesen fogadta őket. Több mint egy óráig voltak a királynál és leginkább a spanyol királyi pár látogatásának elhalasztásáról és a tervezett ünnepélyek elmaradásáról eszt szó.

A külföld hangulata

Berlin, október 12.

Ferenc József király betegségének híre itt általános részvétet keltett és állandó meleg érdeklődés kíséri a betegségről szóló jelentéseket. Nem csupán politikai körökben, hanem az egész országban óhajtják, hogy minél előbb gyógyuljon fel az uralkodó. Az összes lapok hasábjainak irnak a királyról és pártkülönbség nélkül a legnagyobb rokonszenvvel emlékeznek meg róla.

Róma, október 12.

A lapok hosszú cikkeiben foglalkoznak Ferenc József király betegségével és bécsi udvari körökből vett értesülések szerint a szövetséges uralkodó állapota komoly aggodalomra ad okot.

Páris, október 12.

A magyar király betegségről riasztó hírek terjedtek el a tőzsdén. Délutánra Bécsből megnyugtató hírek érkeztek.

London, október 12.

A lapok kimerítően irnak Ferenc József király betegségről a legnagyobb tisztelettel és rokonszenv hangján. Most látszik csak, milyen népszerűségnek örvend világszerte az ősz uralkodó.

Egy cáfolat

Éljen, éljen az illetékes hely, amely egy napot nem enged cáfolat nélkül elmúlni. Ma is cáfol az illetékes hely. Violaszin pecsét alatt ma este jött a cáfolat, szép litografált betűkkel. A drága, finom, mindennapi kis cáfolat ma így hangzik:

Mint a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről értesül, A Napnak azon közleménye, mintha a miniszterelnök ma a Ház folyosóján ő felsége betegségről aggasztó információkat adott volna, vagy sürgőnyt mutatott volna fel, teljesen alaptalan.

Teljesen alaptalan, mindössze ennyivel reagál A Nap hírére az illetékes hely. Ugyanez az illetékes hely, amely cifrán káromkodva, egy elegáns ember kurjantató hangján szokta lecafólni az újságokat, ha az igazságtól egy niansszsal, egy hajszál tízedrésével eltérnek. Most nagyon óvatos, nagyon finom, sima a cáfoló modor, már ebből is kétségbevonhatatlanul látszik, hogy A Nap értesülése teljesen alapos. De cáfolni kell, kőkodács, minden napra cáfolás. Wekerle igenis szóról-szóra mondotta a folyosón a király állapotáról azokat, amiket A Nap közölt. A függetlenségi agráriusok egy nagytudású, komoly, agilis fiatal tagja előtt mondotta többek közt, aki a miniszterelnök szavait azonnal közölte a közelben álló újságírókkal. Az illető képviselő nem hazudott, az újságíró sem hazudott. Senkisésem hazudott itt — a cáfológépen kívül.

Trattner Etelka elrablása

Egy kis ruhácskért . . .

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Sátoraljaujhely, október 12.

A kis Trattner Etelkát, akit tegnapelőtt olyan titokzatos körülmények között elraboltak a szülei háztól, már hazavitték a szüleihez, akik elveszítettnek hitték a kis lányukat. A lányka elrablóját, akit eleinte a gyermek elbeszéléséből cigányasszonynak gondoltak, Babják Etelnek hívják és a foglalkozására nézve cirkuszi lovárnó, de hónapok óta állás nélkül van és legutóbb egy munkácsi nyilvános házban volt alkalmazva. A bárcái csendőrök Kassán fogták el, amint a kis hugával egy kávéházba kijött. A hugán ugyanaz a ruha volt, amelyet a kalandornő a kis Trattner Etel testvéréről huzott le. Babják Etel csinos, huszáves szőke hölgy.

A gyermekrabló nő a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Trattner Etelkát azért rabolta el, hogy a városon kívül a ruháját elvehesse, a kis huga számára, akit teljesen lerongyolódva cipelt magával kalandorásai közben. Babják Etel egyelőre fogva tartják.

Bomlik a függetlenségi párt!

A negyvennyolcas pártban felülkerekedtek a nem negyvennyolcasok és züllésnek viszik a lobogót. A gerincesek nem adják meg magukat s kiválásra készülnek

Tétlenségre kárhoztatja a hatvanhetes bíncs a függetlenségi pártot. A reakcióknak, a kényszerűségből függetlenségiéknak tetszik ez az állapot, mert biznak benne, hogy lassan-lassan elérik a céljukat és lejárattják a pártot és amire még inkább vágnak, a függetlenségi eszmét. Amik az utóbbi hetekben, hónapokban történtek, külön-külön mind bizonyosságai annak a szomorú állapotnak, hogy a nagy és diadalmas eszmék letéteményese, a függetlenségi párt eltávolodott multjától s ahogy ma halad, nem oda jut, ahova Kossuth Lajos látnoki szeme óhajtott elvezetni.

A párt többsége nem Kossuth Lajos tanait, küzdelmes életének tanulságait követi, hanem a célszerűséget nézi. Nagy Emilnek például, aki még a házszabályrevíziót is sürgeti és nem is az ideiglenest, a függetlenségi pártban *hívei* vannak. Ellenben nem szabad szólnia annak, aki törhetlen és elvszilárd függetlenségi politikát kíván, mert előbb megizeni neki, hogy kirekesztik, utóbb, ha önként ki nem lép, kibuktatják a tisztségekből s elkeserítik az életét, valósággal hajtóvadászatot rendeznek ellene.

Az erősebbje bírja az üldözést és állja a testvérharcot, a gyengébbje szenved, tűr és hallgat. Am fordul a kocka. A király *belejárása* esetleg *késletelhet* a kiegyezés benyújtását, de amint a Ház elé kerül az alku, amely újabb tíz esztendőre fosztja meg a nemzetet gazdasági önállóságától Ausztria előnyére, milliókat jelentő pozitív hasznára, az elkeseredés, a visszafojtott keserűség utat fog találni. Nem egy-két politikusról van szó, amint a kormány szócsövei és az álfüggetlenségi hirdetők, hanem *harminc* erős vállu, gerinces függetlenségi képviselőről, aki nem máról-holnapra lett függetlenségi, hanem akiknek ma is előbbre valók *Kossuth Lajos* eszméi, mint a kormányhoz való jó viszony ezer gyönyörűsége.

Ne gondolják a mételeyesek, hogy ez a harminc ember egyszerre és tüntetészerűen fog kivonulni a pártból, amelyből száműzték a függetlenségi eszmét. A kiegyezés megadja a kiváláshoz a lökést. Ki fog válni két-három ember, a többi egyelőre még bennmarad és figyel tovább a dolgok folyását. S minden egyes alkalom, amelyet a reakciók ki fognak használni a maguk céljaira, alkalom lesz arra is, hogy egy-két függetlenségi politikus a pártot elhagyja s kilépésével figyelmeztesse a nemzetet a veszedelmes és gonosz játéokra, amelyet egyesek a függetlenségi lobogóval üznek.

Darányi és a szekularizáció. A duna-melléki református egyházkerület mai közgyűlésén nagy feltűnést keltett *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszternek, az egyházkerület főgondnokának a papi vagyon szekularizációja ügyében tartott beszéde. Darányi határozottan elítélte a reformátusoknak a katolikus papok vagyona felosztására irányuló mozgalmát. Azt mondta, hogy ez az irányzat *veszedelmes a református egyháza és a hazára egyaránt*. Darányi, a nép közismert atyja, beszéde végén a testvériség, a kölcsönös szeretet igéit hangoztatta. *Szilády Áron* püspök szólalt fel Darányi után és helyeselte a miniszter álláspontját.

Hazamennek a horvátok. A horvát-szerb koalíció tagjai a ma esti gyorsvonattal Zágrábba utaztak, csak *Supilo*, *Tuskán* és *Zagorác* képviselők maradtak itt, hogy az esetleg bekövetkező eseményekről társalkat értesíthessék. Szerdán a képviselők ismét Budapestre jönnek, hogy jelen legyenek azon az ülésen, amelyen *Wekerle* beszámol a kiegyezésről.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Szt. Lukácsfürdő
gyógyfürdő, Buda.
Téli és nyári
gyógyhely.

Természetes forró-meleg kén források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vízgőyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. — Olcsó és gondos pensió. — Csusz-, köszvény-, ideg-bőrbajok ellen. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóságára, Buda.

A TÁRSADALOM ÉS A NEMI KÉRDÉS.

Fényes László szenzációs könyve 80 fillérért minden hirdetésnél kapható. 29027

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.
Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban).
Magaslevegők. Telefon 65-39. Magas eljegyek
Legnagyobb butorszállítási költözései és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást

Okleveles középiskolai tanár

polgári, felsőleányiskolai vagy
gimnazista növendéket keres.

Ajánlatok „Irodalom” jelige alatt a kiadóhivatába kértnek.

Étvágyat javít, gyomorrontást megakadályozza a

KRISTALY forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtiszább és leg-
egészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és kül-
földre kérjen fuvardíjmentes szállításról árjegyzést
és címezzé:

Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat, Budapest-Budán.

ÖNKÉNTES ÁRVERÉS

ŐS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából

Október 14-ikén, 15-ikén és 16-án hétfőn, kedden, szerdán árverésre kerülnek szabad kézből az összes építési faanyagok, cserépfedőlemek egy amerikai pneumatikus kocsi, egy Peugeot-gyártmányú automobil, 200 darab cirkuszi löszerszám, 200 darab nyári és téli lópokróc.

Cirkuszkok, színházak és kereskedők figyelmébe!
Huszonöt ezer darab mesés kiállítású férfi és női kosztüm, 2000 pár trikót, nagymennyiségű női és férfi fehérnemű, 5000 pár cipő és csizma, 10,000 db különféle kalapok stb. stb.

Szállodai, vendéglői és kávéházi berendezések.
100 darab vaságy, asztalok, székek, 20 darab íróasztal, szekrények, állványok, 10 darab kiállítású üvegszekrény, szobrok, stb. stb.

Quisisana automata-buffet

teljesen berendezve, tizenkét géppel.

Karlsbadi porcellán és majolika,

10,000 darab üvegváza, 15,000 darab tányér és teljes szervizek, kávék, teák csésze.

ÖSSZES TÁRGYAK

a legtöbbet ígérnek egyenként és összesen eladatnak. Az árverés mindennap tíz órakor délelőtt kezdődik s folyik egész nap.

HUZATMENTES, SZELLŐS HELYSÉG AZ EGÉSZSÉG FENNTARTÓJA!

A „HUNGÁRIA” magy. kir. szabadalmazott védjegyzett éskülföldi ártt

ABLAKSZELLŐZTETŐK ÉS AJTÓCSUKÓK

kétszázötven évvel a legjobbak. Képes árjegyzéssel és felvilágosítással készítményekkel szolgál a magyar kir. szabad. HUNGÁRIA önműk. ajtócsukó és ablakszellőztető, lakatosárunk, napellenzők, vaszerkezetek, ajtó- és ablakredőny-gyár

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH

Telefon 23-76. BUDAPEST Gyár-utca 2/H.

Mégis lesz házszabályrevízió!

Minden bizonynyal meglesz. *Wekerle Tisza István* segítségével fogja megcsinálni. Beválasztatja a parlamentbe, hogy kihuzza a vízből

És erre felébredtem...

A király a legkonzekvensebb ember. Bismarck híres mondását, amely szerint a konzekvenencia a füevéshez kapcsolódik, az ő kedvéért teljes tisztelettel meg kellene változtatni. Négy év előtt a király több ujoncot akart. Az ellenzék obstruált, megbuktatta Széllt és megakadályozta az ujoncszám emelést. A király Széllt nem bánta, csak az ujoncokat sajnálta és elhatározta, hogy az ilyen balesetek megismétlődését egyszer s mindenkorra lehetlenné teszi. Tisza István ajánlott is neki jó módszert, a házszabály-szigorítást, hogy többé obstruálni se lehessen, mukani se lehessen, hanem pontosan végrehajtsanak a felülről érkező parancsok.

És azóta, mióta Tisza a zsebkendő-trükköt megpróbálta, a királynak egyetlen gondja van: hogyan lehetne a magyar parlamentre felkötni a szájkosarat. Mi azt hittük, hogy megváltoztak a magyar kormányzás céljai és feladatai, a nép naiv lelkesedéssel kísérte a parlamentbe a függetlenségi többséget; és ime, kiderült, hogy *Wekerle* is csak az a feladata, ami a *Khuen-Héderváry* s a *Tiszáé* volt: a *házszabályok szigorítása*. Bizonyos, hogy *Wekerle* az a szándéka, hogy ezt a kérdést már legközelebb szinre fogja hozni. A király mondta, a király akarja. És akarja a lelke mélyén az alkotmánypárt, amely még a régi szabadelvűpárttól viseli ezt a terheltséget, sőt akarja és belenyugszik annak az egész lelkiismeretlen parlamentnek a többsége is, amely ellenzékiből kormánypárttá lett és mindent megadna, csak a hatalmát tarthassa meg.

A házszabályrevízióhoz hát minden megvolna. A király is akarja, a parlamentben is többsége volna. Miért várnak hát mégis vele? Ennek oka van. Ennek a mai parlamentnek minden tagja abban a harcban kapta a mandátumát, amelyet a szabadelvűpárt és a kormány jograbló kísérlete ellen folytattak. Egyik sem hajlandó tehát magára vállalni, hogy a házszabályszigorító javaslatot benyujtsa. *Wekerle* tehát alapos és hosszú megfontolás után nagy dologra határozta el magát.

Ugy értesülünk, hogy *Wekerle* legközelebb javaslatot nyújt be, amely szerint az ország kerületeinek a számát négyszáznegyvenháromról négyszáznegyvennégyre emelik fel. Erre azért van szükség, mert a tervezett nagyszabású tranzakció végrehajtásához egyetlen képviselő sem volt hajlandó átengedni a mandátumát. A négyszáznegyvennegyedik kerület képviselőjévé *Wekerle* megválasztatja: — *Tisza Istvánt*. *Tisza István* hálás lesz, hogy ismét előjöhét a sarokból, ahova az ország undora állította és szívesen teszi meg, amit a kormány akar tőle. Ez pedig az lesz, hogy *Tisza* benyujtja a házszabályrevízióról szóló törvényt, még pedig *horvát nyelven*. Erre a célra már hónapok óta leckéket vesz *Medákovics*től. A képviselők nem fogják érteni, mit beszél *horvátul* *Tisza* és naiv képpel, mind egy szálíg megszavazzák a szigorított házszabályokat. Utóbb aztán a folyosón kiabálni fognak, fenyegetőznek, hogy kilépnek a pártból, (már ki is vannak jelölve a kilépők) a pártkörökben azonban szépen hallgatnak majd és mind egy szálíg benn maradnak. *Tisza* pedig jutalmul egy tucát zsebkendőt kap, amelyből kifejtették a szabadelvűpárti monogramot.

— Tisztelettel kérjük azokat az olvasóinkat akiknek előfizetése október 15-én lejárt, szíveskedjenek a lap akadálytalan küldése érdekében előfizetéseiket idejekorán megújítani.

Gerinc nem kell Csak hű mameluk! A jelölések kulisszái

A függetlenségi párt botrányos bizottsági-jelöléséről *A Hir* már beszámolt. Sok, nagyon érdekes és jellemző kulissza-titka van a tegnapi pártkonferenciának, melyről a mellőzöttek a legnagyobb elkeseredés hangján szólnak. Általában véve a párt tagjai közül sokan nincsenek megelégedve a helyzettel s a vezetéssel, melyet népszerűtlen elemek kezdenek magukhoz ragadni. Azok ma az urak és hatalmi tényezők a függetlenségi pártban, kik csak akkor kapaszkodtak a negyvennyolcas párt szekéréhez, mikor a hasznos kilátások perspektívája mutatkozott.

Érdekes, hogy tegnapi-mára egy pár hibát korrigált a kandidáló-bizottság. Így például *Lázár Pált* bevették a *közgazdasági bizottságba*, *Hirtenstein* Lajosnak pedig, ki egy bizottságba se volt jelölve, a naplóbíráló-bizottságban adtak helyet. Eddig terjedt csupán a nagytekintetű bizottság kegyelme. Furcsa, hogy a képviselőház *közlekedésügyi bizottságát teljesen fölfordították*. A régi tagok közül ugyszólván senki se maradt meg. Kimaradtak a bizottságból a következő függetlenségi: *Fernbach József, Gál András, Györgypál Domokos, Hajdu Frigyes, Jeszenszky Ferenc, Kacsokovics Géza, Lázár Pál, Óváry Ferenc, Szentiványi Gábor és Thorotzkai Viktor* báró.

Az *utódok*, akikkel talán könnyebb lesz megcsinálni a pozsony—bécsi villamos vasutat, ezek: *Babocsay Sándor, Egry Béla, Hoffmann Ottó, Kállay Lipót, Kubik Gyula, Geréb János, Justh György, Lovász Andor, Molnár Jenő, Mukits Simon, Nagy Barna, Pogány Lajos, Röck István, Sümegi Vilmos, Szász József, Zlinszky István, Ujházy Iván*.

*

A *közgazdasági bizottságból* kimaradnak: *Lengyel Zoltán, Nagy Emil, Pap Zoltán és Tallián Béla*. A *volt földmivelésügyi minisztert az alkotmánypárt törölte*. Ez is kedves dolog! — A bizottság új tagjai: *Bernáth Béla, Bernáth Zoltán, Bethlen Ádám gróf, Fernbach József, Pataky László, Csepregi István, Mihályi Ti-vadar*.

*

Hat új tagja van a *pénzügyi bizottságnak*. Természetesen *Polónyi Géza* is. A bukott mindenható betolakodók. Az újak, kik meg fogják menteni a hazát —: *Barabás Béla, Buza Barna, Gál Sándor, Steiner Ferenc, Szabony Antal és Polónyi Géza*.

*

Nagyon furcsa változáson megy keresztül a *zárszámadási bizottság*, melyből *Hentaller Lajos, Farkasházy Zsigmondot, Buza Barnát, Horthy Bélát, ifj. Wekerle Sándort és Szunyog Mihályt* törölték. Ellenben bekerültek e fontos bizottságba: *Ráth Endre, László László, Beniczky Elemér, Nagy Emil, Németh Imre, Pleininger Ferenc*.

*

A *közoktatási bizottságból* törölték *Hock Jánost*, *Uray Imrét* kihagyták a munkásügyi bizottságból (Urayt végképpen száműzték, mert hajthatatlan függetlenségi, nem lehet dróton ráncigálni), *Luby Géza* helyére a naplóbírálóba *Luby Bélát* tették. Ennek is van magyarázata. *Luby Géza* volt az, aki Szatmármegeye közgyűlésén bizalmatlansági indítványt tett *Wekerle* ellen.

*

Az *összeférhatalenségi bizottságból* kimarad az alkotmánypárti *Issekutz Győző* s a demokrata *Leitner Adolf*. Helyüket *Wesselényi Ferenc* báró és *Potoczky Dezső* gróf bizonyára méltán fogják betölteni. Nagy változáson megy keresztül az

igazságügyi bizottság is, mert új erővel frissítik föl. Ezek: *Nagy Dezső, Nemes Bertalan, Petrogalli Oszkár, Polónyi Géza* (szegény igazságügy!), *Markbreit Gyula* és *Pop Csicsó István*. Kimaradtak: *Hédervári Lehel, Bernáth Béla és Gál Sándor*.

Nem érdektelen, hogy *Lukácsiu László*, Belényes képviselője a kérvényi bizottságban kap helyet, de kimarad mindenhonnan *Drohobeczký Gyula*, a népszerű körösi püspök, aki tudvalevően megtagadott minden közösséget az obstruáló horvátokkal. Ezért illet volna vele szemben némi előzékenységet tanúsítani, — de ki várhat előzékenységet azoktól, kik ma a fórumon vannak?

Barta Ödön kilépése a függetlenségi pártból

Nagy kavardás van a függetlenségi pártban. A kiegyezés, amelyet hosszas komédiázás után végre megkötöttek, nagy elégedetlenséget okozott a függetlenségi és negyvennyolcas párt igazán negyvennyolcas és igazán függetlenségi tagjai között. Semmiképpen sem akarják ezek az igazi elvű függetlenségi elvűsüggükkel szankcionálni a majoritás szomorú elteltségét. Jelentette *A Hir*, hogy *Barta Ödön*, a függetlenségi pártnak ez a kiváló képzettségű, neves tagja tisztességes politikai meggyőződésének teljes erejével tiltakozott a kiegyezés ellen. *Barta Ödön* ma reggel nyilatkozott *A Hir*-ben és kijelentette, hogy a kiegyezési tárgyalások benyújtása után *feltétlenül* kilép a függetlenségi pártból. *A Magyarország* ma este *Barta Ödön* kilépési szándékát jogosulatlan ambíciók mellőzésének deklarálta. Erre vonatkozólag *Barta Ödön* a *Politikai Értesítőben* megmagyarázza kilépésének igazi okát:

Barta Ödön soha sem volt kedvence a függetlenségi párt új tagjainak, akik most a jelölő bizottság többségét képezték. *Barta Ödön* működését és értékét senki sem hivatottabb elbírálni, mint az a *Kossuth Ferenc*, akinek egy évtizeden keresztül legbizalmasabb munkatársa volt és aki ezen működése révén szerzett érdemeit mindenütt és minden alkalommal a legmelegebb elismeréssel honorálta és honorálja is. *Kossuth Ferenc* már az értekezlet előtt panaszkodott, hogy az ő legmelegebb ajánlása dacára a jelölő bizottságban leszavazták az ő ajánlatát, midőn ő *Barta Ödönt* a pénzügyi bizottságban való megválasztására ajánlotta. Maga *Kossuth Ferenc* közölte ezt még az értekezlet előtt *Barta Ödön*nel. *Barta Ödön* maga egyáltalán nem utközi meg azon, hogy „jogosulatlan ambíciókat”, „párt- és elvűsüggét” emlegetnek kilépésével kapcsolatban és úgy nyilatkozott, hogy az ő párhűségének legnagyobb bizonyossága az, hogy bár sokszor szenvedett injuriát, egész máig a pártban maradt. Az ő „elvűsüggé” pedig nem eshet bírálat alá akkor, midőn éppen azért *kénytelen kilépni, hogy változatlanul fentartott elvei mellett a pártfejelemtől szabadon, meggyőződése szerint állhasson helyt a küzdőtéren*, ezzel is bizonyítékát adva annak, hogy aspirációi nincsenek.

Ez a nyilatkozat *Barta Ödön* álláspontja. Hozzátehetjük, hogy az egyedül helyes és tiszteletreméltó álláspont. *Barta Ödön* tehát nem ambícióinak falhoz állítása miatt lép ki a függetlenségi pártból, hanem azért, mert negyvennyolcas elveivel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy megszavazza a csufos eredményű kiegyezést. A függetlenségi párt jobban tenné, ha követné ezt, vagy legalább is elgondolkoznék fölötté, a helyett, hogy gonyt űzne az igazi elvűsüggéből. Így változnak az idők és így változnak az elvek. Még csak az esodálatos, hogy a *Royal-shallodát* nem nevezték el *Lloyd-palotának*. Még csak ez hiányzik. Egyéb semmi.

A FIDIBUSZ

1905—1906. évi teljes
évfolyama megjelent

DISZKÖTÉSSEN - Ára -
5 Kor.

A HIR TÜNTETÉS Pikler Gyula ellen

Botrány az egyetemen

Zajos botrány színhelye volt ma este a tudományegyetem. Az ifjuságnak egy töredéke tüntetést rendezett az egyetem kiváló, nagy-hírű tanára *Pikler Gyula* ellen. A tüntetők meg akarták zavarni az előadást és mikor a tanár a terembe lépett, nagy zsvajjal abcugkiáltásokkal fogadták. Mikor *Pikler Gyula* megkezdte előadását a láрма megújult. Ilyen kiáltások hallatszottak:

— *Éljen Apponyi! Éljen Prohászka! Le a szabadtanítási kongresszussal! Abcug Pikler!*

A tüntetők kevesen voltak. Többnyire a *Szent Imre-kör* tagjai és nem is tartoztak a *Pikler* tanítványai közé. A tüntetés *Pikler*nek a pécsi szabadtanítási kongresszuson elfoglalt ismeretes álláspontja miatt történt. A kongresszus tudvalevőleg *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszter működésével nem a leghizelgőbben foglalkozott.

Mikor a láрма kissé lecsillapodott, *Pikler Gyula* a következő kijelentést tette:

— *En azért vagyok itt, hogy előadásomat megtartsam és ezt a kötelességemet teljesíteni is fogom. Semmiféle politikai vonatkozásnak itt helye nincs, amint hogy a pécsi kongresszus sem volt politikai jellegű. A mai viszonyok közt és egyáltalában minden időben szükséges, hogy az ellenkező vélemények is meghallgatásra találjanak. Ez a köznek, a hazának csak javára szolgál. A kultuszminiszterium képviselőjét mindenestire meghallgatták volna; de az előtt elzárkózni nem lehetett, hogy a miniszter szociológiai működését meg ne bírálják.*

Hosszas éljenzéssel fogadta a hallgatóság *Pikler Gyula* szavait. A tüntetők ezután elhagyták a termet és kivonultak a folyosóra. A láрма elmúltával *Pikler* folytatta előadását. Óra végén a hallgatóság szép elégtélt szolgáltatott *Pikler Gyulának*, a világhírű tudósak, aki semmiképpen sem szolgált arra, hogy komoly munkával szerzett nagy nevét tüntetésekkel hozzák forgalomba. Az ifjuság lelkesen tüntetett mellette és ovációk között egész a lakásáig kísérte. Mi *Pikler Gyulával* politikailag a leghatározottabban szemben vagyunk. De tanári állása, tudása egészen más dolog. Tudományos téren kiváltsága minden kérdés fölött áll.

III. A király. Riadt, szomorú sürgönyök röpjönek szét Bécsből a világba I. Ferenc Józsefnek, a hetvennyolc évesnek az állapotáról. Az első híradások szerint csak egy kicsit meghűlt, egy kicsit náthás, aztán: gyöngölkedik, nem jár ki, fekszik... A királyi palotából kiadott bulletinek tartózkodók, óvatosak szoktak lenni, a komor, vigasztalan valók nem igen közlik a milliókkal, míg egy csöpp remény van. A király hetvenhétéves, és a betegsége hírei ma különösen komolyan hangzanak. *Wekerle*hez és a börzére szinte óránkint jönnek a táviratok és nemcsak *Wekerle* és a börze izgatott, az egész országon nyugtalan sejtelmek bujdoskolnak, Budapesten az utcán és a kávéházban állandó beszédtema a király állapota, mint a színház vagy a drágaság. És az emberek egy-egy percre eltűnődnek, egy nem várt és nem óhajtott hatalmas gyász kísért a gondolatukban és országokra szóló, komor politikai bonyodalmak fantasztikus képei tűnnek fel rendes gondolkodásuk horizontjain túl. Talán semmi komoly baj nincs, de a hetvenhétéves uralkodó mégis ágyban fekszik és idegenben, egy ellenséges nép között. A királyunk egyuttal Ausztria császára is. Vajjon melyik országában aggódnak jobban az életéért?

A HIR

A fiumei polgármester esküdtétele. Vió Ferenc dr. Fiume polgármestere, akit a városi képviselőtestület hónapokkal ezelőtt választott meg *ma délből tette le a hivatalos esküt* Nákó Sándor gróf kormányzó kezébe. Ugyanekkor tette le *Zanella* Richárd országgyűlési képviselő, a városi képviselőtestület tagja a hivatalos esküt. Nákó Sándor gróf kormányzó meleghangu beszédet intézett Vió polgármesterhez, aki programbeszédet tartott. A polgármester a magyar állameszme igaz hívének vallotta magát.

A házmester. Budapestnek az erjedő, fejlődő, fejlődő nagyvárosnak egyik tipikus alakja a házmester. A bérházak apró kamaráinak bérlői a házmester nevével riasztják gyermekeiket, a házbéruzsorások a házmesterekkel fedezik gazságaikat. A házmesterek egyesülete most a főváros jogügyi osztályát foglalkoztatja. Szabályrendeletet dolgoztak ki, amely szerint házmester címmel és jelleggel csak az ruházható fel, akit fölvettek a házmesterek egyesületének tagjai közé. Ezzel azt akarták meggátolni, hogy különféle felesleges egyesületek alakuljanak. *Szabó Imre* tisztviselő ügyész indítványára elutasították a házak zord mestereinek felterjesztését. A házmesterek nem alkothatnak kasztot, szabad és jövedelmező mesterségüket mindenki üzheti, akiben az erély a testi erővel párosul. A házmesterek derék egyesülete inkább arra ügyeljen, hogy tagjai jóhírnevét visszaszerezze és barátja legyen, ne réme a lakóknak: a házmester.

Az első mentő-kongresszus. A mentők a jövő piunkösdön rendezik első nemzetközi kongresszusukat *Frankfurtban*, ahol a budapesti mentőegyesületnek két tagja s a magyar közélet több előkelősége fog megjelenni. A tanácskozás célja az, hogy a mentőügyet reformálják s az első segítség-nyújtást tökéletessé tegyék. Lesz több előadás, gyakorlat és kiállítás is.

Betörés fényes nappal. Ma délután négy órakor Budapest egyik legforgalmasabb utvonálán vakmerő kirakat-fosztogatás történt. Az Erzsébet-körút 7. száma alatt *Vajda Ignác* ékszerész kirakatát két suhanc álkuleszal hirtelen kinyitotta. Belemarkolt egyikük az ékszerekbe s aztán futásnak eredtek. A járőrelők üldözőbe fogták s el is csípték őket. Utközben elszórták az ékszereket, csak egy vastag karperecet találtak az idősebbnél. A főkapitányságon, ahová bekisérték a fiatal zsiványokat, megállapították, hogy az idősebb *Balogh Károly* tizenhat éves üvegfestő inas, a másik pedig *Göth Tibor* tizenkét éves esztendő foglalkozás nélkül való fiú. Természetesen letartóztatták őket.

A József főherceg-szanatorium közgyűlése. A tüdőbetegek érdekében alakult *József főherceg-szanatorium egyesület* ma tartotta Gyulán ezidei közgyűlését s egyúttal fölavatta a Lugos-erdőben épült új sanatoriumot. A közgyűlés, amelyre rengetegen jöttek el, a vármegye-ház dísztermében folyt le. Az első beszédet *Lukács György* dr. elnök tartotta, utána *Ambrus Sándor* alispán és *Almády Géza* székesfővárosi tanácsnok beszéltek. A közgyűlést díszes beszéd követte, amely után a vendégek különvonaton mentek az új sanatoriumium fölavató ünnepségére.

A furfangos merénylő. A Rákóczi-úton egy villamos kocsin megtámadták *Róth Sándorné* kávésnőt. Hosszu késsel rohant rá egy fiatalember, aki dühösen kiáltotta:

— Megöllek, leszurliak!

Sikerült a gyilkosságot megakadályozni. A dühöngőt bekisérték a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy *Csodli Ferenc* a neve s Roth-nénál volt alkalmazva. Eleinte azt hitték, hogy örült, de a rendőrorvos kiderítette, hogy furfangosan szimulál. Letartóztatták.

Öngyilkosság a Városligetben. *Szedlacsek József* postakihordó a városligeti köröndön revolverrel halántékán lötte magát. A Bethesda-kórházba akarták vinni, de utközben meghalt. Aztán a morgue-ba szállították. Levelét nem hagyott hátra, tetteinek okát nem tudják.

Rejtelmes öngyilkosság. Ma éjjel tizenegy óra felé telefonos jelentést kaptak a mentők, hogy a Ferenciek-terének 7. száma alatt órákkal előbb mérget ivott egy fiatalember. Az életunt *Balogh Kálmán* huszonnégyesztendő gyógyszerész, akinek lakása a ferencendi szerzetesek házában van. Késő délután erős ópium-tinktúrát vett be, hogy eleméssze magát. A mentők beszállították a Rókus-kórházba, miután gyomormosást alkalmaztak. Állapota nagyon veszedelmes. *Balogh* itta és fecskendezte is magába a mérget, közben pedig egy papírlapra jegyzeteket csinált az ópium hatásáról. A tudományos kifejezések közt zavaros, nehezen olvasható szavak voltak, amelyek valami *Margit* nevű leányt emlegettek: *Atok . . . Margitot . . . örökké . . . sirontul . . .* A kusza sorokat nem tudták megérteni, *Balogh* még nem lehetett kihallgatni s a házbeliek sem tudták okát adni az öngyilkos-kísérletnek, amely alighanem halálosvégű lesz. — Az éjszaka folyamán kihallgatták a főkapitányságon *Zsigmond Jenő* gyógyszerészt, aki jóbarátja volt az életuntnak. Valószínűságon a következőket mondta:

— Biztosan tudom, hogy szerencsétlen barátom a *lóverseny* miatt kereste a halált. Nagy összegeket vesztett s a pénze roncsait ma délután rabolta el a totalizátor. Az utolsó futamot már nem várta be, hanem távozni akart — a sírba. Igaz, hogy szerelmes volt egy urinőbe, de a tetteinek oka csakis a turfjátékban rejlik.

A rendőrség folytatja még a vizsgálatot, hogy az eset minden részletét tisztázhassa.

Határrendőr ur, Stoicescu Brassóban. A predeáli határrendőrség egyik kapitányával, *Stoicescuv*al kellemetlen kaland történt tegnap. A kapitány, aki a predeáli határrendőrség harmadik századában van beosztva, szemlét indult, hogy az őrsöket megvizsgálja. Hogy az ut rövidebb legyen, engedélyt kapott a magyar honvédelmi minisztériumtól, hogy Predeáltól Brassóig vonaton mehessen. A kapitány éppen fel akart szállni a vonatra, mikor egy detektív letartóztatta. A kapitány kénytelen volt a városba hajtatni, ahol a rendőrkapitány előtt igazolta magát, mire szabadon bocsátották.

Megszökött a kedvesével. *Mocsáry Ödön*, aki az *Atlantika*-tengerhajós társaságnál dolgozott, a vidám éjszakák, a pezsgős mulatságok s a drága szerelem áldozata lett. A tekintélyes uricsaládból való, könyelmű fiatalember megismerkedett egy dalszarnokban *Markovics Jolán* táncosnővel s attól fogva kicsapongó életet folytatott. Viszonyaihoz képest nagy összegeket költött a leányra s amikor hitelé is kimerült, a bűn útjára tévedt. Négy nappal ezelőtt a főnökének bejelentette, hogy állásáról leköszön s bevonul a huszárokhoz, akiknél önkéntes esztendőjét tiszthelyettes-ranggal végezte. Miután a leköszönést tudomásul vették, a hajóstársaság üzleti levél-papírosára a könyvvezető-osztály írógépén levelet írt, amelyben az *Atlantika* ötezer korona kiutalását kéri az Angol-Osztrák Banktól. *Mocsáry* persze tudta, hogy a társaságnak pénze van a bankban, maga is vitt onnan a hivatalba kisebb-nagyobb összegeket. A levelet, amelyre *Sugár József* főkönyvvezető s az irodafőnök nevét ráhamisította, bevitte *Engel Pál* igazgatóhoz, aki még nem tudott *Mocsáry* leköszönéséről s aláírta a levelet. *Mocsáry* tegnap reggel fölvette az ötezer koronát, aztán hazasietett a Király-utca 25. száma alatt levő lakására, összezsomagolt s a Csengety-utca 82. száma alá hajtatott, ahol *Markovics Jolán* lakik. Vele együtt megszökött. A hajóstársaság irodájában hamar rájöttek a csalásra s följelentették. A rendőrség kiderítette, hogy *Mocsáry* a leánnyal Bécsbe utazott s látták őket a *Ronacher*-mulatóban. Intézkedés történt, hogy elfogják őket.

Az izlés és elegancia otthonának mondják Budapest a *Mechlovits és Fái* uri szabó cég üzletét. Bel- és külföldi szövetekből a legdivatosabb ruhákat készíti a cég, amely egyre több üzletfelet hódít.

Megszöktette az anyósát. *Brunner Károly* aradi vámhivatalnok különös tervet hajtott végre: megszöktette az anyósát, még pedig a — tébolydából. *Özvegy Téglási Gáborné* hetvennégy éves urinő, a *Brunner* anyósa, már tíz esztendeje beteg s veje lett a gyámja. A rokonok ezzel nem voltak megelégedve s amikor *Brunner* meghalt, kérésükre az árvaszék *Lakatos Gyula* nagyváradlakost nevezte ki gondnokul. De ő nem vette át az örökséget, mert állítása szerint a százezer koronás vagyon fele hiányzik. *Dr. Halász Lajos* ügyvéd útján pedig bűnvádi feljelentést tett. *Halász* megtudta a minap, hogy *Brunner* a fővárosba érkezik s anyósát el akarja tüntetni a lipótmezei elmeógyógyító intézetből. Nyomban telefonált a tébolydába, de — mint *A Nap* közli — már hasztalanul. *Brunner* megjelent a tébolydában, ahol ismerték őt s elvitte anyósát. Hogy a matrónát hol rejtette el, azt nem akarja megmondani. A célja pedig *Halász* szerint az, hogy végrendeletet írasson a magá javára. Az ügyvéd-képviselő följelentést tett *Brunner* ellen az aradi ügyészségnél s a belügy-minisztériumhoz is fordult *Téglásiné* érdekében.

Napszám, mint aszfaltbetyár. A *Vámház-köruton* nagy riadalmat keltett ma reggel *Tréner György* harminckilenc éves napszám. *Kisérni* kezdte *Vásárhelyi Józsefné* takarítónőt. Előbb csak kullogott utána, aztán köszönt neki s megszólította. A csinos asszony nem válaszolt, mire *Tréner* dühös lett, káromkodott s egy kőst is rántott elő, hogy a nő mellébe döfje. *Vásárhelyiné* futásnak eredt s a férfi üldözőbe vette. Egy rendőr aztán lefogta a veszedelmes aszfaltbetyárt s bekisérte a kapitányságra.

Házasság. *Pásztor Mihály* a *Pesti Napló* belső munkatársa eljegyezte *Dallos Erzsikét*.

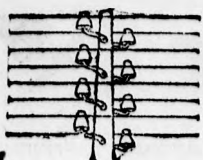
Nem gyöngyélet! *Kaposvárról* tévira-tozzák: A honvéd kaszárnyában öngyilkosságot követett el ma délből *Schvarcz Mór* közlegény. Az életunt katona a századszobában követte el tettét: jobb karján borotvával felvágta az ütőerét, aztán pedig a torkát metszelte át. Nyomban bevitték a vármegyei kórházba, *Schvarcz* sebei igen veszedelmesek, életbenmaradásához nincs semmi remény. Az öngyilkosság okát eddig nem sikerült megállapítani. A katonai hatóság nem hajlandó semmiféle felvilágosítást adni. *Schvarcz* jómódu budapesti kereskedő fia, most, október elsején vonult be a katonasághoz.

A verekedés halottja. Néhány nappal ezelőtt véres verekedés történt *Kaposváron* a két különböző ezredbeli katonák között. Ez alkalommal több katona súlyosan megsebesült. A verekedés egyik sebesültje *Ujváry János* szakaszvezető ma reggel meghalt. *Ujváry* dugaszgép-polgárember egyetlen gyermeke volt. Édesatyja harmincezer koronát ajánlott fel jótékony célra, ha fiát megmentik. A másik sebesült *Beke János* káplár haldoklik. A katonai hatóság szigorú vizsgálatot indított a verekedő katonák kinyomozására.

Szélhámosság egy festő nevével. Ele-gáns, csinos hölgy járja sorra a fővárosi műkereskedőket pár nap óta s azt mondja, hogy *Pentelei Molnár János* felesége. A férje képeit ajánlja megvételre. A festő kijelenti, hogy a hölgy furfangos csaló, akit adjanak rendőrkézre.

Ujabb tüntetés a Dob-utcában. Az *Alhambra-kávéház* ellen, amely a vörös csütörtökön nyitva maradt, tüntetést rendeztek ma este is. De ezuttal nem fejlődhetett a demonstráció nagyobbszabásúvá, mert a gyorsan értesített főkapitányságról tíz lovasrendőrt s egész sereg gyalogost szalajtották ki. Ezek hamar szétverték a gyülekező csoportot.

Közbiztonság című rendőri hetilap vásárnapi számából kiemeljük a következőket. Vezérek: A politikai rendészet feladatai. Irta: *dr. Lukács Károly*. Tárcá: A Vénusz-kultusz. Irta: *Fényes László*. Gazda és cseléd. Irta: *Vadasy László* dr. rendőrkapitány. Kétes egzisztenciák. Irta: *Tábori Kornél* hírlapíró. A rendőrök oktatásáról. Irta: *Székely* *Vladimir* rendőrfogalmazó. A lap *Szepesváralja* rendőrségét ismerteti. A rovatcikkek közt sok érdekes közlemény van.

TÁVIRAT TELEFON

Wekerle Bécsben Holnap tárgyalnak

Bécs, október 12.

Wekerle miniszterelnök ma este Bécsbe érkezett. Holnap folytatják a külügyminiszteriumban a tanácskozásokat a kiegyezés államjogi kérdéseiről. E részben a két miniszterelnök egymással már megegyezett, de a végleges megállapodásokhoz a külügyminiszter hozzájárulása is szükséges. Előreláthatólag már holnap el fognak simulni a még fennálló ellentétek és a külügyminiszter részéről támasztott aggodalmak is el fognak oszolni. A külügyminiszter meghívására a holnapi tanácskozásokban Szögyény-Marich berlini nagykövét is részt fog venni.

Az alkotmánybiztosíték és a hadsereg

Bécs, október 12.

Most itt is megerősítik, hogy az alkotmánybiztosítékek közé felvett közigazgatási bírósági reformot a hadsereg fölé is kiterjesztik. Különösen jelentős az a reform, hogy valahányszor valamelyik állampolgárnak kifogása van a katonai szolgálatra való behívása ellen, azt törvénytelennek tartja, ügyét a közigazgatási bíróság elé terjesztheti. A bíróság dönt tehát ezentúl arról is, vajjon ex-lex állapotban behívhatók-e a póttartalékosok. Az osztrák politikusok nagy megelégedéssel fogadják ezt az újítást, mert remélik, hogy az osztrák közigazgatási bíróságot is fölhatalmazzák ilyen hatáskörrel, holott eddig a katonai döntések, ha még oly igazságtalanok voltak is, felelhetetlenek voltak.

Takarmányhiány és kiviteli tilalom

Bécs, október 12.

Az osztrák és a magyar mezőgazdák már régebben mozgalmat indítottak, hogy a kormányok tiltsák meg a takarmánykivitelét. Az akcióhoz csatlakozott valamennyi magyar mezőgazdasági egyesület. Bécs városának tanácsa fel is lérté már a kormányt, hogy adjon ki rendeletet a takarmánykivitel eltiltásáról. Az osztrák kormány hír szerint utasította az illetékes tényezőket és szaktestületeket, hogy az egyes koronatarományok takarmánykészletéről tegyen jelentést, de határidőt nem szabott erre, mert a szónatermes aránylag kedvező.

Berlin-Bécs és a Kiegyezés Szögyény-Marichsal tárgyalnak

Berlin, október 12.

Feltétlenül megbízható forrásból közlik, hogy Szögyény-Marich László berlini nagykövét tegnap meghívót kapott Bécsbe, hogy résztvegyen a holnap kezdődő tárgyalásokban, amelyeken a kiegyezés közjogi kérdéseiről lesz szó. Illetékes részről kiakarják kérni a berlini nagykövét véleményét és tanácsát a kérdések megoldására, mert Szögyény-Marich a monarchia legrégebb és legtapasztaltabb diplomataja.

Caruso Berlinben Negyvenezren akarnak jegyet

Berlin, október 12.

Caruso itteni vendégszínházához már eddig negyvenezren jegyzették elő magukat a pénztárnál az első előadáshoz. A színházban azonban csak ezeröttszáz ember részére van hely,

Férfiak egymás közt Vádak Bülow kancellár ellen

Berlin, október 12.

Brand Adolf, aki Bülow kancellárt természetellenes fajtalanságokkal vádolta, ma nyilatkozatot közöl egy lapban. Kijelenti, hogy ő a szerelemnek ezt a különös, fordított fajtáját nem tartja bűnnek és megvetendőnek. Bülowot is azért vádolta, hogy ezzel a közfigyelmet magára irányítsa és agitálhasson a német büntetőtörvénykönyv híres 175-ik paragrafusára ellen, amely ezt a perverzítást szigorúan torolja meg. Az adatokat Bülow bűnössége mellett még két évvel ezelőtt szerezte meg és akkor be is adta a vádat az ügyészséghez, ott azonban azt a választ kapta, hogy ilyen dolgokkal hagyja békén a hatóságokat. Meggyőződött arról is, hogy Bülownak egész családja ennek a fajtalan szerelemnek a terhét viseli. Két unokaöccsének, a kik katonatisztek voltak, azért kellett a hadsereget elhagyniok, mert rájöttek üzemeikre. Bevádolja különben Brand Ernő, schlesvig-holsteini herceget, a császárné fivérét is, hogy szintén ennek a szerencsétlen szenvedélynek a rabja. Általános feltűnést kelt egyébként, hogy sem azt a lapot, amelyben az első vádak jelentek meg, sem pedig azt, amelyben most Brand nyilatkozik, nem kobozták el, holott egyébkor, valahányszor valami nagyrangú állami tisztviselő ellen vádak jelentek meg, rögtön elkobozták az illető ujságot.

Rendőrök, mikor falaznak Nápolyi csendélet

Nápoly, október 12.

Hónapok óta folyik már a vizsgálat a nápolyi rablóvilág körül. Nápolyban ugyanis a fosztogatás, rablás és gyilkolás évek óta a városi rendőrség segítségével és asszisztenciájával folyik. Az igazságügyminiszter csendőröket küldött ki, hogy ezeket az állapotokat megvizsgálják. A vizsgálat megdöbbentő dolgokat derített ki.

Rendőrök, bírák és képviselők a nápolyi rablóvilág állandó zsoldjában vannak. Egy Parlai nevű ember a közvetítő, aki a rablóvezérek től és a nyilvános házaktól beszedi az adót és átnyújtja a fizetéseket a hivatalnokoknak és rendőröknek. Egy rendőrtisztviselő még ma is viseli azt a briliánsgyűrűt, amit a nyilvános házak tündérei vettek neki születésnapjára. Egy éjszaka kiraboltak egy műkereskedést. A rablott kincsekkel egy koresmába siettek, ahol Giannacchi rendőrőrmester a legényeivel várta már a rablókat. Felosztották a zsákmányt, kiválogattak egy-egy szép műdarabot a tisztviselők és bírák számára és nagy lakomázás, felköszöntök közepette ölelkeztek a zsványok és rendőrök. Máskor pedig a rablók egyik vezére értesítette Giannacchi őrmestert, hogy a San-Giorgio templom kifosztására indulnak éjszaka. Giannacchi őrmester a csapatával odaállt a templomajtó elé és falazott, vigyázott, hogy senki meg ne zavarja a betörőket. Csakugyan jött is egy csapat fiatalember. Erre a derék őrmester odalépett a betörőkhöz, lármát csapott és elvette tőlük a szerszámokat. Mikor azonban az arrajárók eltávoztak, a rendőrök rögtön visszaadták a vasakat, sőt Giannacchi őrmester sajátkezőleg ütött néhány hatalmasat a templomajtóra, amitől aztán engedett is a zár és a rablás sikerült. Minthogy azonban a börtönben mégis kell valakinek ülnie, ártatlan embereket fogtak el és pedig rendszeren olyanokat, akik a zsványok bosszujokat akarták tölteni. A rablósövetkezetek megbízottja elvitt valami lopott tárgyat a kizsemelt áldozat lakásába, ottelejtette és erre rögtön megjelentek a rendőrök, megtalálták az odacsempészett corpus delictit és a szerencsétlen börtönbe került.

Az angol király és a cár

Pétervár, október 12.

Ismét felmerül az a hír, hogy Edvárd király és unokaöccse, a cár találkozni fognak. French angol tábornoknak pétervári tartózkodása állítólag ezzel a tervvel van összefüggésben.

Uj Hau-pör

Az anyósgyilkos törvény előtt

Lipce, október 12.

Ma reggel kilenc órákor kezdődött Hau pörének revíziós tárgyalása. A kicsiny ülésterem zsufolásig tömve van, különösen nőekkel, akik már hetekkel előre könyörögték ki maguknak a belépőjegyeket. Kimeredt szemüikkel csaknem fölfalják Haut, aki ott ül a vádlottak padján. A védő negyvennégy perrendszerű revíziós okot sorolt föl. Ezek közt legfontosabb Lindenau báró tanuságtétele, aki magára vállalja a gyilkosságot, azonkívül egy asszony tanúsága, aki ott járt a baden-badeni uton a gyilkosság percében és látta Haut, aki vele szemben, a Molitorné tartózkodási helyével ellenkező irányban elszetett. A lövés pedig csak ezután hangzott el. A perrendszerű revíziós okokon kívül Hau védője erkölcsi okokat is sorol fel. Ezt az utóbbit, a morális igazolást azonban feleslegesnek tartja a bírodalmi törvényszék, mert a védőügyvédnek joga van a revíziót kérni, ha ellenben ily módon akarja az eléltnek jogi képviselője a közhangulatot befolyásolni, akkor ez ellen a bírodalmi törvényszék a leghatározottabban tiltakozik. A bíróság a revízió ügyében, hétfőn délután egy órákor mondja ki a határozatot.

A titokzatos hordógyár Angyalt csináltak benne és mérget keverték

Páris, október 12.

A Thomas-család, amelyről kiderült, hogy évek óta a régi francia templomok fosztogatásából szerez magának urí jóvedelmet és előkelő pozíciót Mermout-Ferrand városában, azonkívül angyalesimáló-laboratóriuma és mérgekkeverő szalonja is volt, már a vizsgálóbíró börtönében ül. Az idősebbik Thomas-fiút Londonban fogták el, ahol éppen üzleti uton volt: a rablott kincseket adta el angol antikváriusoknak. Ez a Thomas rendkívül intelligens ember. Csak elemi iskolát végzett, mégis valóságos arkeológus, különösen tudós templomi dolgokban, kitűnő orvosi ismeretei vannak és a kémiahoz is ért. Néhány éve, hogy az öreg Thomas, akinek hordógyára volt, meghalt és a családját nagy nyomorban hagyta hátra. Egyszerre azonban Thomasék mesélgetni kezdtek, hogy nagy örökséget csináltak, földet, kastélyt vásároltak, amelyben hordógyárt nyitottak. A hordógyár azonban furcsa dolgoknak volt a tanuja. Éjszakánként egész Franciaországból előkelő hölgyek jelentek meg a gyárban és Thomas ügyes kezére bízták magukat, hogy szerelmük kellemetlen következményeitől megszabaduljanak, vagy pedig valami biztos és alkalmas mérget, valamint hozzávaló utasításokat vegyenek át, hogy a férjüktől vagy valamelyik családtagjuktól hamarosan megszabadulhassanak. Néha-néha egy-egy éjszakára eltűnt Thomas elegáns automobilján. Hyenkor azt mondta urí ismerőseinek, hogy fát megvásárolni, hordógyára számára, pedig ilyenkor a környékbéli templomokat látogatta, ahonnan drága kincseket, szentségtartókat, szobrokat, ezeket erő misemondó ruhákat rabolt a legnagyobb szemérmelenséggel és ügyességgel, úgy hogy még az inasa, aki mindenfelé elkísérte, sem tudta, mi az urának az igazi mestersége. A vizsgálóbíró különben azt hiszi, hogy Thomas csak eszköz volt, egy nemzetközi orgazda-szövetkezetnek az alkalmazottja, amely már évek óta fosztogatja Európa régi kastélyait és templomait, különösen azonban a francia templomokat, hogy aztán a rablott kincseket londoni nagy antikváriusoknak vagy amerikai milliómosoknak adja el. Valószínű, hogy igen nagyállású és előkelő emberek kerülnek majd a családba Thomas vallomásai alapján.

TÁVIRAT TELEFON

Olaszország sztrájkol
Egy ügyetlen csendőr miatt

Milano, október 12.

Tegnap a már munkába állott gázgyári munkások összeültek tiz csendőrrel. A csendőrök tüzeltek és két munkás meghalt. E miatt újra kiűtött a gázgyári sztrájk, csatlakoztak hozzájuk a közuti vasut és az államvasut alkalmazottai és az a veszély fenyeget, hogy egész Olaszországra kiterjedő véres általános sztrájk lesz.

Chiesa republikánus képviselő elnöklésével ma zajos népgyűlés volt, amelyen tizenötezer ember jelent meg. A szocialisták és az anarkisták heves beszédeket tartottak, a munkáskamara titkára pedig bejelentette, hogy az általános sztrájk addig fog tartani, amíg a bűnös karabiniereket és rendőröket vád alá nem helyezik. A gyűlés után a nép tüntetve és köveket dobálva a Dom-terre vonult. A katonaság nem lépett közbe. A helyzet felette komoly.

Róma, október 12.

Leguanóban és Bolognában a munkások proklamálták a sztrájkot. Még ma más munkáskamarák is ki fogják mondani a szolidaritást a milánói munkásokkal. Milanóból aggasztó hírek jönnek arról, hogy a vasutasok, a posta- és a táviró alkalmazottai csatlakozni akarnak a sztrájkhoz. Sok vonalon hír szerint már is sztrájkba léptek a vasutasok.

Léghajón Európán keresztül

London, október 12.

A Mammut léghajó, amely a világ legnagyobb léghajója, a Kristály-palotából ma felszállt. A léghajósoknak az a szándékuk, hogy a legnagyobb távolsági rekordot érik el. Remélik, hogy Oroszorszáig eljutnak.

Európa magántudósa
Nem kell vám és hadsereg!

London, október 12.

Wächter Miksa, német eredetű angol gazdaságos kereskedő hosszú tervezetet küldött valamennyi európai uralkodónak, amelyben kifejti, hogyan lehetne egész Európát megkímélni a hadsereg fenntartásának és a vámvonalaknak terheitől. Egy nagy külügyminisztériumot szervezniek valamennyi állam számára és ez intézné békében minden ország ügyeit. Európa rövidesen olyan gazdaggá lehetne, mint az Egyesült Államok. Ezt a tervet, mondja Wächter, már több uralkodóval és befolyásos politikussal megbeszélte.

A LÓBÖRZÉRŐL

Ma volt az őszi löversenyek utolsóelötti, tizenegyedik napja. A verseny lefolyása mindenben hasonló volt az előző unalmas és érdektelen versenyekhez. Részletes eredménye itt következik:

I. *Eladók handicapja.* Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Báró Harkányi A. *Vészfék II-je* (Janek) és György M. *Mindjártja* (Fries) holtversenyben első, *Banzai* harmadik. Totalizátor: 10 : 16 és 16. Helyre: 20 : 31, 32 és 82.

II. *Kétévesek eladóversenye.* Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Meichl T. *Letzte Liebeje* (Gulyás) első, *Salome* (Ulrichshofer) második, *Ginster* (Baumgartner) harmadik. Totalizátor: 10 : 37. Helyre: 20 : 36, 109 és 89.

III. *Lovaregyleti díj.* Tiszteletdíj 2000 korona értékben és 16.000 korona. Távolság 2800 méter. Báró Rothschild A. *Rother Stadtja* (Carlslake) első, *Coramel* (Taral) második, *Pomali* (Southey) harmadik. Totalizátor: 10 : 25. Helyre: 20 : 23 és 24.

IV. *Nyeretlen kétévesek versenye.* Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Batthyány E. *Menotteja* (Fries) első, *RoyalRose* (Gulyás) második, *Cromdale* (Pinka) harmadik. Totalizátor: 10 : 29. Helyre: 20 : 33, 152 és 244.

V. *II-od osztályu eladóverseny.* Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Wenckheim D. *Varróleánya* (Janek) első, *Dorca* (Gulyás) második, *Floridsdorf* (Szente) harmadik. Totalizátor: 10 : 42. Helyre: 20 : 36, 39 és 43.

VI. *Welter-handicap.* Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Gráditz porosz királyi főménes *Delphinje* (Avlin) első, *Jorio* (Miles) második, *Woolcabst* (Vivian) harmadik. Totalizátor: 10 : 14.

MŰVÉSZET
SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYVMegjött! Megjött!
az
Operaház igazgatójának
az eszeKrammer Terézt mégis szerző-
tették! Megadtak neki mindent!
Kedden már föllép!

Krammer Teréz, aki ezideig az Operaház volt tagja címét viselte, mátlól fogva újra aktív tagja az Operaháznak. Mészáros Imre igazgató előtt ma írta alá a szerződését, amely a művész minden föltételét teljesíti és öt esztendőre köti régi sikerei helyére.

A közönség bizonyára örömmel veszi tudomásul a bonyolult Krammer-ügynek ezt a fordulását, amely külön sikerét jelenti *A Hir* akciójának. *A Hir* mutatott rá azokra a különös machinációkra, amelyeknél fogva Krammer Teréz és az Operaház szakítottak egymással s *A Hir* hívta föl Mészáros igazgató figyelmét arra, hogy még nem késett el attól, ha a művésznőt itthon akarja tartani.

Az olvasó bizonyára emlékszik még azokra a leleplezésekre, amelyek a meghiusult szerződés körül *A Hir*-ben megjelentek. Mészáros Imre furesa viselkedésének is bizonyára része volt a szerződés meghiusulásának. S amit Mészáros nem tudott egészen elrontani, azt elvégezte egy föltalakodott színházi ügynök, Bárd Mór, akinek egyébként ez ügyből kifolyólag még súlyos kellemetlenségei lesznek a törvényszék előtt. Mészáros Imre csak kicsinyeskedett, csak megkísérelte, hogy adott szavát ne állja, huzta és halogatta az affér elintézését s a koronát azután Bárd Mór tette föl az egészre, — neki lett volna köszönhető, ha az Operaház elveszti egyik legértékesebb erősségét.

A szerződéses harenak néhány új részlete jutott tudomásunkra: például, mint próbálta puhítani az Operaház igazgatója a művésznőt, fölhasználván ellene még azt a fegyvert is, hogy a nyugdíj-igényét elveszti. Krammer Teréz már hajlandó lett volna az igazgató föltételeit elfogadni, de ekkor váratlanul megjelent a láthatáron az odíózus ügynök, és arra hivatkozva, hogy a kezében tartja *Nebenführer József* gazdasági főnököt, akivel a kikötött 20.000 koronás províziót megfizeti, — rábirta a művésznőt, hogy térjen vissza a régi, teljesíthetetlen követeléséhez, amin azután megtört a szerződéses ügy.

Körülbelül két hete folytak a tárgyalások Krammer Teréz és az Operaház között, — a művész külföldi szerződéses s a szerződésben kikötött 30.000 koronás vinkulum volt a legfőbb akadály. Az Operaház botránnyal kezdődött: nem magyar darabbal nyitották meg a szezon, mert Krammer távollétében nem tudták előadni *Hunyadi Lászlót*; azután a skandalózus Caruso-est következett, amelynek botránnyos kimenetelében nemkülönben erős része volt, hogy Krammer Teréz nem tagja a műintézetnek. Az Operaház vezetősége belátta, hogy csak nehezen tud boldogulni a művész nélkül s ezért esetleg áldozatokat is kell hoznia. Így született meg a visszakeresztetés. Krammer Teréz fölbontotta külföldi szerződését és ma írta alá azt az okmányt, amely idehaza tartja.

Kedden már föl is lép a művész. A *Hunyadi László*-ban Erzsébet-szerepét éneklő utána szombaton lép föl másodszer a *Sába királynő*-jében. Csütörtökre a *Tosca* van kitűzve, Krammer Teréz régi szerepében Szamosi Elzával, — aminek most már igazán nincs értelme, csak Szamosi kisasszony mohóságát és az Operaház vezetőségének magasabb bölcességét bizonyítja.

Késő este a szerződéses ügyében megszólalt az Operaház hivatalosan is, igen humorosan a következő sorokat adván ki az egészről: — V. Krammer Teréz és az Operaház igazgatósága kö-

zött a szerződés a mai napon létrejött. Ennyit, egy szóval sem többet. Vagy talán onnan ez a nagy szüszkavuság, mert kinos erről az ügyről beszélni?

* A Népszínház-Vigopera játérendje.

A Népszínház-Vigopera igazgatósága, miután három megnyitó előadásával beváltotta a színház programjára vonatkozó ígéreteit, már a jövő hét játérendjét új darabjainak repertoárszerű beosztásával tölti ki s mihelyest eddig elért sikerei megengedik, folytatni fogja a repertoár minél változatosabb kiegészítését. A jövő hét játérendjét a következőleg állapította meg az igazgatóság. Hétfőn, szerdán pénteken s a rákövetkező hétfőn (október 21-én) *Carmen*, amelynek előadása mindig fél nyolc órakor kezdődik. Kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap este A Sárga dominó, mindig nyolc órai kezdéssel és vasárnap délután Bolond Istók, melynek előadása három órakor kezdődik. Jegyek a hét összes előadásaira a színházi pénztárnál és a Bárd-cég jegyirodáiban kaphatók.

* **Vigszínház.** A Vigszínház a *Josette kisasszony, a feleségem* című vígjáték nagy sikere miatt, a jövő hétre tervezett *Lápvirág* című darab bemutatóját későbbre halasztotta. Vasárnap délután a *Nincs elvámolni valója?* este pedig *Josette kisasszony, a feleségem* kerül színre.

* **Városligeti Szinkör.** Holnap, avasnap két félúru népies előadás lesz a Városligeti Szinkörben. Délután a *Vasgyárost*, este a *Notredamei toronyórt* adják. A színház pénztára egész nap nyitva lesz.

* **Az erényes szerelem.** Enrico Toselli, ama kitünő fiatalember, aki most Giront pótolja Montignoso grófnő körül, az ifju férj a mézes-hetek mámorában dolgozik, serényen dolgozik egy operán, amelynek címe: *Az erényes szerelem*. A szövegekönyv már kész, Ersilio Brecci firenzei tanár írta. Oh szegény Montignoso, milyen család, milyen szegény! Minden jel arra vall, hogy az ifju olasz már betelt asszonyának hervadt szépségével és *Az erényes szerelem* után sóvárog firenzei magányában. Mire kész az opera, a peches szász királynő regényének vége.

* **De profundis.** *Wilde* Oszkár megrendítő szava „A mélységből” már magyarul is szól. *Mikes Lajos*, az ismert kitünő műfordító ültette át magyarra *Wildenek* ezt a gyönyörű munkáját, kristályos, könnyed és az eredetihez szorosan simuló magyarsággal. A *De profundis* tudvalóvén először németül jelent meg és azután angolul. A két kiadás több részben különbözik egymástól és a fordító mind a kettőt felhasználta. A fordítás a Lempel-féle Magyar Könyvtár két füzetében jelent meg. Ára 60 fillér.

* **Bonbonniére-kabaret.** A Teréz-köruti Bonbonniére-kabaret pompás októberi műsora ismét új érdekességekkel bővült. Tegnap óta előadásra kerül *A Ház Mucán* című aktuális politikai paródia is, a másik két vígjáték bohózatot kivül. *László Rózi* az új Montignoso-kupléval, *Ferenczy Károly* a bankifjuról szóló dallal ér el nagy hatást.

* **Hangverseny.** *Grünfeld-Bürger* négy első hangversenye november 3-án és 17-én, december 1-én és 15-én lesz.

* **Színházak műsora.** *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Essex* gróf. Kedden: *Fátum*. Szerdán: A hálás utkor. Csütörtökön: A három testőr. Pénteken: A nászinduló. Szombaton: *Cyano de Bergerac*. Vasárnap délután: *Attaché*. Este: A boszorkány.

M. kir. Operaház. Kedden: *Hunyadi László*. Szerdán: *Othello*. Csütörtökön: *Tosca*. Pénteken: *Faust*. Szombaton: *Sába királynője*. Vasárnap: *Troubadour*. *Népszínház-Vigopera.* Hétfőn: *Carmen*. Kedden: A sárga dominó. Szerdán: *Carmen*. Csütörtökön: A sárga dominó. Pénteken: *Carmen*. Szombaton: A sárga dominó. Vasárnap délután: *Bolond Istók*. Este: A sárga dominó.

Vigszínház. Hétfőn: *Josette kisasszony, a feleségem*. Kedden: *Nincs elvámolni valója?* Szerdán: *Josette kisasszony, a feleségem*. Csütörtökön: *Nincs elvámolni valója?* Pénteken: *Josette kisasszony, a feleségem*. Szombaton: *Nincs elvámolni valója?* Vasárnap délután: *Nincs elvámolni valója?* Este: *Josette kisasszony, a feleségem*.

Királyszínház. Hétfőn: A vig Nibelungok. Egész héten A vig özvegy.

Magyar Színház. Hétfőn: A Gyurkovics leányok. Kedden: Szent Péter esernyője. Szerdán: Szent Péter esernyője. Csütörtökön: Szent Péter esernyője. Pénteken: Ejjeli szállás. Szombaton: *Dorian Gray*. Vasárnap délután: A Gyurkovics leányok. Este: *Dorian Gray*.

Uránia Színház. Egész héten: A tenger. Vasárnap délután: A virágok városa. Este: A tenger.

Egy kivándorló visszanéz a határról...

**Itt marad, ha munkát kap.
Ne engedjünk elveszni egy
magyart!**

Ama sűrű, komor csoportokból, amelyek napról-napra fölkerekednek ebből a mi szegény országunkból és idegen kenyér után indulnak, most a határon kivált egy szomorú magyar ember. Megáll, meggöngyölt, kiéhezett testét előrenyújtja és néz, bámul vissza a hazája felé, amelyet el kell hagynia. Leteszi a batyuját és rátámaszkodik a botjára és nagyon fáj a szíve. Nemsokára beuszik a kikötőbe a nagy fekete hajó, amely elragadja a remények aranyországaiba és ő reszketve és kábult aggyal áll nyomorult életének szenzációs új felvonása előtt. Nincs itt semmije, se háza, se földje, semmi jelentékeny érdek nem tartja vissza. Politikai meggyőződése sincs talán, Ott csak jobb lehet. És mégis komor és könnyes nézésű, a haza fogalma e pillanatban mérhetetlen súlylyal zuhan rá az agyára és a szívére...

Egy ember áll a határon és nem tud tovább menni. Itt szeretne maradni. Az utolsó napok, a bucsu fájdalmi ostromolják az energiáját, amelylyel a kivándorlásra készülődik. Talán... ha mégis kapna még a hajó kurtjének indulást hirdető bugása előtt valami munkát, egy rongyos, utolsó állást: itt maradna.

Szabó Sándornak hívják ezt a kivándorlót, aki segítségért kiált a határról. Levelet írt ma a *Hír* szerkesztőségének, megható és szomorú levelet, amelyben előadja a panaszát és kenyeret kér a hazájától. A kivándorló írása így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Egy tisztességes, de szerencsétlen családapa fordul önhöz Szerkesztő Ur, ki három kicsiny gyermekéért küzd s ki bár munkaszerető ember, hónapok óta hiába keres a mostani általánosságban elismert rossz üzleti viszonyok között alkalmaztatást. Folyamodtam mindenrovára, de pártfogás hiánya miatt minden tisztességes törekvésem dacára a jövőre nézve a legkisebb reményem sem lehet, hogy családomnak, mely a legnagyobb nyomorban sanyálódik, itthon a létfenntartását biztosíthatnám és így kényszerítve vagyok arra, hogy családom és hazám hátrahagyásával kivándoroljak, hogy idegenben tartsam fenn életemet s így a végpusztulástól s családom vergődésének látásától meneküljek.

Ezen fájdalmas tett előtt állva, tisztelettel járulok a magyar urak elé azon alázatos kérelemmel, mentsenek meg egy apát családjának s három kicsiny gyermekének, segítsenek be a város-hoz vagy államhoz iródszolgálatnak, vagy juttassanak bármily állandó keresethez, hol hűséges munkálkodásom által családom jövőjét meg-alapíthatom s hazámnak hű alattvalója marad-hassak. Kérve kérem a magyar urakat, ne enged-jenek csalódnai egy utolsó reményébe kapaszkodó tisztességes, de szerencsétlen embert, kinek már csak családjá s hazája van és kinek nyolc nap alatt határozni kell sorsa felett. Nyolc napig van még kitartásom, nem könyörömdományt, nem alamizsnát kérek, otthont és munkát kérek, mely nemesítő és melegítő napsugár lesz mostoha sor-somban. De ha csalódnék, utolsó reményem fosz-lányával inthetek bucsut édes hazámnak, bár szí-vebben az örökké vérsző és felejthetetlen emlék-kei, de nyugodt lelkiismerettel.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Fentebbi levelem közlését ismételtén kérve s a Szerkesztő Ur jó-szívűségét köszönve, vagyok

legalázatosabb szolgálja

Szabó Sándor

IX. ker., Vágóhid-utca 22., ajtó 72.

Mind a száz- meg százezer kivándorló szomorúan és kétségbeesetten hagyja el a hazáját. A százezrek közül egy most tétován visszafordult, csak egy, de ezért az egyért is kár. A magyar közönség között bizonyosan akadni fog valaki, aki visszaszólítja a határról Szabó Sándort. Aki két munkás kezét és egy magyar szívet jelent.

ÁGYON és ágy alatt vagy: egy szobában húsz lakó

A Kisfüvös-utca sarkán barna ház áll, régi pesti kaszárnya, sok ezer ember született itt és sok ezernek állítottak a nedves, sötét szobákban ravatalt. Az Entreprise ilyen házakból épít palotákat. Szegény ember a temető-vállalatok legjobb kuncsaftja. És itt a legszegényebbek is laknak.

A hátsó lépcsőről van bejárása a szobának, a melynek éjszaka húsz lakója van. A falak sárga, nagy könnyecseppek peregnék le a vakolatról, az egész falnak arca van, mosolyra torzult, keserves ábrázata. Éjfél már elmúlt, a szoba ajtaja nyitva, kihallatszanak az éjszaka komor, nagy-szerű hangjai, sóhajlás, zokogás, gyereksírás, kacagás és az öröm tompa nyögései.

A küszöbön egy munkás alszik, facér bizonyára, hetek óta kóborol állás nélkül, az arca sárga mint a kén, kék zubbonyára nedves foltokat rajzol a rothadt padló, nyugtalanul alszik, az egész ember merő kétségbeesés, a szemén a nyugodt, polgári békekesség jele, fekete papaszem terpezkedik.

A sarkokban rongyok közt családok, egy nagyszakallu körül, özvegy ember, hét gyerek fekszik; a szomszédban, egy lépés és már a szomszédban vagyunk, forró ölelésben fekszik egy fiatal pár, mellettük két éves gyermekük és a második gügyögése már hallható, messziről jön, de már közel lehet. Az ágyban, büszkén, gögösen fekszik a szoba főberlője, öreg, bírsalma arcú asszony, fekete főkötőben és halottas ingben; félve, hódolatlan néz rá a tizenkilenc albrőlő, ha felriad álmából...

A többiek, cselédlányok, lomposak, piszkosak és facér legények, mind soványak, a legtöbb köhög és köpköd, a levegő bizony nem ment a legborzalmasabb betegségek baktériumaitól. A levegőben millió apró állatka kering, de az alvók éppen nem félnek tőlük, az öreg asszony fehér, kivasalt ingétől talán a bacillusok is remegnek. Egy gyerek felriad, bögni kezd, az apja belérug, csend lesz újra és a kis szoba húsz lakója tovább alszik. Hörgő lélekzettel. Az öreg asszony úgy trónol az ágyban, mint egy keleti királynő, gyémántban, biborban, ragyogva, félelmesen...

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat erőt s egészséget ad s a fogak erősen s fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer vényjét — a halast — kérjük figyelembe venni.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel és előszerezetten veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknél, valamint a gyermekeknek nyugodalmat, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

A PESTI UTCA HÓHÉRAI

Borzalmas órak. Utonállás
egyenruhában

— A HIR tudósítójától. —

Közölte a *Hír*, hogy tegnap este tüntetés volt a dob-utcai *Alhambra* kávéház előtt s a rendőrök tizenhárom embert kísérték be. A főkapitányság sajtóirodája nevekkel is szolgált s mint veszedelmes csavargókat pellengérezte ki a foglyokat. Ma pedig meggyőződöttünk róla, hogy az előállított „zavargók” közt lelketlenül megbántott, ártatlan emberek voltak, akiknek elégtétel-lel tartozik a hatóság.

Nagyban hirdették a vörös esütőtörök alkal-mából, hogy a polgárság nyugodt lehet, a köz-rendőrei megfogják védelmezni. Am ezt a nemes-intenciót botránys módon tették csuffá a lóször-bokrétás legények.

Megjelent nálunk a szerkesztőségben *Neumann* Mór férfiszabó, akit szintén letartóztattak s fölháborító részleteket mondott el a közrend-őrök garázdálkodásáról. Mielőtt az esetével fog-lalkozni akartunk, gondosan utána jártunk az előadásának s megállapítottuk, hogy igazat mon-dott, hogy ő maga tisztességes, szerény, csöndes ember, aki soha a légynek se ártott.

Tegnap este fáradtan bandukolt hazafelé. A Dob-utca 27. száma alatt lakik s az István-tér sarkán rendőrök állták útját. A szabó kért, kö-nyörgött, hogy engedjék át az utcán, várja otthon a felesége, kisleánya, akik nem tudnak bemenni a lakásba, mert nála van a kulcs. Az 1783. számú rendőr azonban durván ráförmedt:

— Fogja be a száját, mert magát is bevisz-szük.

— Miért? Ilyet csak nem követnek el?!

A következő pillanatban mellbelétkék a sza-bót s aztán őt is végighurcolták az utcákon — be a hársfa-utcai kapitányságra. Ott kétségbeesve tudakozódott, hogy a tisztviselő urak merre vannak.

— Nincs itt senki! — felelték. — És magá-nak semmi köze hozzájuk. Kussolni.

Rádásul pofozták, verték a védtelen em-bert. Később még egy kísérletet tett s összetett kézzel könyörgött:

— Fizetem a fiakkert is, legalább azt enged-jék meg, hogy a lakáskulcsot hazaküldjem. Vár a feleségem, leánykám s a szabad ég alatt nem hálhatnak.

— Takarodj a pokolba, hátra! — kiáltottak rá, s meg kellett huzódnia a piszkos helyiség sarkába.

Ott gunnyasztott éjfél után egy óráig, ami-kor kegyesen konstatálták, hogy bejelentett, ren-des lakása van és nem követett el olyat, amiért le kellene esuknia.

Ez történt a hetedik kerületi kapitányságon s ezt kötelesség a nyilvánosság elé vinni. A férfi-szabó pedig ma fölkereste dr. Dési Géza ügyvé-det, hogy nevében följelentést tegyen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

A rendőrség el szokta tussolni az ilyen ki-nos afféretket. De mióta Boda Dezső a főkapi-tány, igazságos és szigorú vizsgálat következik a brutalitások nyomába. Fokozott érdeklődéssel várjuk most az eredményt.

**Legolcsóbb
hirdetési mód!**

Nem kell a
kiadóhivatalba fáradni,
mert
minden dohánytőzsdében
kapható.

A NAP Apróhirdetési
A HIR levelezőlapja

A hirdetés a levelező-lap beérkezése napján jelenik meg.

**ÉRVÉNYES
10 szóig.
Ára csak
20 fillér**

Garay János leánya nyomorban

Garay Gizella, a nagy költő leánya
nagy nyomorban él a fővárosban.
Minden segítyt megvontak tőle.
Beszélgetésünk a matrónával.
Segítsünk sorsán!

A költő, akiről itt szó lesz, már rég elhunyt, de a neve gyermekeink ajkán él és a szobrát is felállították egy vidéki városban. A magyar költő sorsa volt az övé is, Garay János könyvel, vérről öntözött uton haladt a halhatatlanság felé. Becsületes nevet és néhány kötet verset hagyott családjára és így nem is csuda, ha leánya, Garay Gizella nagy nélkülözések közt él a fővárosban. Garay leánya nyomorog és kétségbeesésében kérésnyit irt a *szekszárdi* nőegyesülethez, amelyben segítséget, támogatást kér. Az egyesület elhatározta, hogy két *tea-estét* rendez Szekszárd nagy szülöttje inségben élő leányának felsegítésére.

Garay János leánya Budapesten? Senki sem tudott róla! A büszke és a mult idők hagyatékából éldegélő irodalmi és kulturegyesületek miatt akár éhen pusztulhatott volna a költő vére, egyetlen élő gyermeke. A *Hír* egyik munkatársa felkereste Garay Gizellát, aki a Főherceg Sándor-utca 28. számú házban egy elsőemeleti szűk udvari lakásban, mindenkitől elhagyatva, tártalan ridegségben lakik. Sikátorszerű szűk folyosó, nedves lépcső vezet a lakásba, az ajtót öreg eselédleány nyitotta ki.

— Az öreg nagysága éppen eszik! — mondta és már benn is vagyunk a szobában, ütötköptött butorok közt, a középen rozoga asztal, pókhálós falak, szurtos függönyök, a szekrényen díszkötéses könyvek: Garay János munkái. A falon a költőnek és hitvesének arcképei, olajfestmények, egyszerű fakeretben. Az ajtó kitárlul és betipeg egy öreg anyóka, szép, szelíd arcu, barátságos nézésű hölgy, — ez Garay Gizella.

— Ne haragudjon — kezdte halk hangon, mosolyogva, hogy ilyen *elsötétített szobában fogadom, de a szemem öt év óta nagyon fájt*. Öt év óta nem is hagyhattam itt a lakást. Édesanyám most májusban halt meg. Ettől fogva beszüntették csekély járulékaimat. Amíg anyám élt, kaptam valami kis állami nyugdíjat apám után, aki egyetemi tanár is volt; a vallás-és közoktatásügyi minisztérium is rendszeresen segélyezett. *Ez most mind elmaradt, a Magyar Írók* háromszázforintos segélyéből tengetem életem. Ezért fordultam atyám szülővárosához és kértem támogatásukat. Itt a fél s én egyedül állók segély és támasz nélkül. Hogy miért vonta meg az állam és *Apponyi* miniszter tőlem azt a néhány forintot, amely létfenntartáshoz okvetlen szükséges, nem tudom.

Hálás vagyok az uraknak, hogy nyomoromban fölkerestek. A magyar írók támogatása nélkül már régen elpusztultunk volna. Az isten fizesse meg önöknek, hogy nem hagyják el egy magyar író szerencsétlen leányát.

A szegény öreg asszony sirni kezdett; kikiért az ajtóig: és zokogásba fulva rebogta:

— Az isten fizesse meg, hogy eljött és megvigasztalt . . .

Valóban érthetetlen, hogy amikor anyai feles kiadásra telik az állam kamrájából, egy nagy magyar költő nyomorogó leányánál kezdik a spórolást. Ajánljuk Apponyi figyelmébe a Sándor-utca 28. szám alatt lakó öreg asszonyt, — a magyar költészet egyik legnagyobbjának — legnagyobb nyomorban sanyuló leányát. Nemesak Szekszárd város közönségének, de az egész országnak, aki valaha mulatott Háy János furesa kalandjain, lelkesedett Kont nemes bátorságán, — meg kellene becsülni a költő emléket azzal, hogy enyhítse Garay János gyermekének szomorú sorsát.

MESE Nagyétű Sanyiról, a rossz kis fiuról

Volt, messze a dáposi csárdán is túl, volt egy wekerlesanyi. Kővér fiucska volt és a magaviselete miatt, nem kevésbé tettei miatt sokat dorgálták az ország házában is, de nem fogott rajta semmi, semmi. Ezt a wekerlesanyit, mert nem volt más, még miniszterelnöknek is megtette a király bácsi, de itt sem becsülte meg magát, a helyett, hogy jó példával járt volna elől, még a bársonyszékben is csintalankodott.

Történt, hogy a wekerlesanyi meghívott egy pesti korcsmárost a birtokára. A szőlőjét akarta eladni a korcsmárosnak és estére a jó vásár öröme nagy vendégséget csapott. Hét szakács süttötte a malacot, a kukták pedig nagy tálakban kavarták a pogácsa tészáját. A korcsmáros és wekerlesanyi nekiültek a terített asztalnak és jó étvágygyal hozzáfogtak a falatozáshoz. A vendég lassan szopogatta a ropogós malacpecsenyét, wekerlesanyi sem kérte magát és egy-kettőre megette az egész malacot a korcsmáros elől, kamállal mérte a zsírt, aztán a pogácsát, a sajtot és gyümölcsöt tüntette el, megöntözve torkát sajáttérmeű karcosával. Mire a korcsmáros magához térhetett volna, már üres volt az asztal, a pákosztos Sanyi mindent megevett.

Hogy ez úgy történt és nem másképpen, bizonyossága a *Konyhaművészet* című lap mai száma, amely „örömmel regisztrálja, hogy a mai kákbélű emberiséget az igazán öseredeti jó étvágy, ily irigyléreméltó példával szegyeníti meg az ország első tisztviselője.”

Ezzel végződik különben a nagyétű wekerlesanyi meséje is.

TÖRVÉNY ELŐTT

✪ **Négyszázharmincezer bukás.** Néhány évvel ezelőtt még kitünően jövedelmezett Bloch Róbert tollnagykereskedőnek az üzlete, utóbb azonban fizetési zavarokba jutott a cég. Bloch ellen elrendelték a esdőt, de mert *négyszázharmincezer* koronát kitevő tartozásaival szemben semmi vagyona sem volt, azt vagyonhiány miatt megszüntették. Az ügyesség csalárd bukás büntette címén vádiratot adott be, a mely ellen Bloch felfolyamodott a vádtanácshoz. A vádtanács ez ügyben ma a vizsgálat kiegészítését rendelte el.

✪ **Mikor a szobalány megszökik.** Egy forró nyári napon *Nagy Juliska* szobalány megszökött ur-nőjétől, dr. Szende Amíglnétől. Szökése után észrevették, hogy alaposan megdözsömla az életét. Másnap a posta levelet hozott dr. Szendénének, a mely így szólt:

— Kijelentem, hogy nem azért szökötem meg, mert loptam. A megszökést is csak azért vittem el, hogy kimulassam magam a *nagysága* egészégre kocint-hassak.

A bíróság ma a megszökö szobalányt lopás büntetést elítélte egy hónapi fogházra.

✪ **A huszárúrtól váltóba.** *Szilvi* Kornél huszárőrhadnagy néhány nappal ezelőtt uzsora vétsége miatt feljelentette *Ernst* Lipót eszkömpört. A vádja az, hogy pénzre volt szüksége a egy váltóra *huszonháromezer* korona kölcsönt vett fel, amelynek azonban csak egy kis részét kapta meg, a többi *Ernst* kamat fejében lefogta. Szlavek vizsgálóbíró ma a panasz tárgyát képező váltóra bünygi zárlatot rendelt el. E végzés ellen *Ernst* felfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz.

✪ **Egy pánszláv apostol.** A Turóc-Szent-Mártonban megjelenő *Narodni Illasik* című tót lapban gyakran jelennek meg a magyarság ellen ígató cikkek. Egy ilyen cikk miatt indított legutóbb az ügyesség *Pistor* Milos szerkesztő ellen ígátás miatt sajtópört. A budapesti esküdőtörzség *Sörkány* bíró elnöklése alatt tárgyalta ezt az ügyet s elítélte *Pistor* *negyhónapi* államigybára. Az ítélet ellen az elítelt semmisségi panaszt jelentett be.

✪ **Egy karrier.** Megirtuk tegnap egy könnyelmű ember zivatáros pályafutását, aki miután elpazarolta dus örökségét, a bün lejtőjére tévedt. E tudósításunkban egy kis tévedés volt. A bünést nem *Garagos* Jánosnak, hanem *Garagos* Gézának hívják. Garagos János közbeesülésben álló ember, akinek ehhez az ügyhöz semmi köze.

FORDULAT

az erzsébetfalvai vasuti katasztrófa
ügyében

Letartóztatás történt. Lesz még több is.
Egy vasutas tévedt, kettő megrémült
s ijedtükben dirigálták vonatjukat
a halálba. A vizsgálat ma tisztázta a vétkes mulasztást

Kétségtelenül megállapították immár, hogy vétkes mulasztás okozta a vasuti szerencsétlenséget, amely tegnapelőtt a Soroksári-uton történt. Délután két órakor le is tartóztatták a súlyos mulasztás elkövetőjét, *Doby* Antal váltóór.

A tényállást végleg tisztázták azok a kihallgatások, amelyeket *Kóródy* Béla rendőrfőigazgató ejtett meg a délelőtti folyamán. Beidőzte *Neumann* Adolfot, a *Budapest-kitérő* állomás felügyelőjét, *Doby* Antal és *Csapy* János váltóórket, továbbá *Zsiba* Sándor pályőr.

Elmondta *Neumann*, hogy a 952. számú tehervonat csak ugynevezett szükségleti vonat, a melyet olyankor indítanak, ha éppen sok a szállítani való. Félegykor jelezték Soroksárról, hogy Budapest-kitérőre jön a gyorsvonat. *Elkor* már tudták az állomáson, hogy a Ferencvárosból indul a 952-es tehervonat, amelynek a kitérőn kell átmennie, illetve ott bevárnia a gyorsot. A teher félegy után tizenkét perccel ért a kitérőre, ahol a fősínen már állott a 953-as tehervonat. Az előbbi épp a házi sínparra igazították s le is intétek kézizászlóval, hogy álljon meg a házi sínparon. *Neumann* ezt még oda is kiáltotta *Zinemann* vonatvezetőnek. A 952-es befordult a házisínparra s a 953-as elindult. *Neumann* azt hitte, hogy a 952-es állni fog és a másik vonat elindulása után bement a házikóba. Aztán rohant be *Csapy* váltóór s ijedten mondta, hogy a 952-es *tovább megy* a házisínparon.

Neumann rémületen sietett megadni a 3—2—32. harangjelet, ami azt jelenti, hogy *minden vonat tüstént álljon meg*. Más intézkedést is tett. A kitérő végén van az ör bódéja s benne a házi-telefon. Ott kellett volna lennie *Doby* váltóórnek. *Neumann* azonban hiába csöngetett oda, nem jelentkezett.

Csapy váltóór szalatt rohant a 952-es után s intett, kiabált:

— Álljon meg! Baj van!

A zárfékező hallotta is a vonat végén, de a mozdonyvezetőnek nem tudott jelt adni, mert az nem nézett hátra, bár *kötelessége lett volna*.

A katasztrófa nem történt volna meg, ha *Doby* a helyén van s jelentkezik.

Doby váltóór még azt a mulasztást is elkövette, hogy a váltót egyenesre igazította s a 952-est kieresztette a házi sínről a nyílt pályára. Rendelet nélkül nem lett volna szabad ilyesmit tennie. Ha a váltót régi állásában hagyja, nem történt volna meg a szörnyű baj.

A váltóór azzal szemben azt mondta, hogy ő az adott jelekből tudta, miszerint a 953-as vonat elindult. Baj nem lett volna, ha a 952-es megáll a házi sínparon. De fokozott gyorsasággal robogott az ő *elzár*t váltója felé. Borzalmas kétség percci következtek.

— Ha nem igazitom egyenesre a váltót — mondta *Doby* — s a tehervonatot nem éreztem ki, akkor *kisiklik*.

Kieresztette. Rémületében a hamarabb bekövetkező baj elhárítására gondolt.

Doby Antal beismerte, hogy felsőbb rendelet nélkül nem lett volna szabad a váltót egyenesre igazítani s nagy zavarában tette. A beismerés alapján letartóztatták — közveszélyes cselekmény címén.

A vizsgálat súlyos adatokat derített ki a tehervonat mozdonyvezetője ellen is, aki nem nézett hátra a kellő pillanatban, továbbá *Zsiba* pályőr ellen, akinek szintén ott kellett volna lennie a 7. számú váltónál.

Még folytatják a nyomozást s biztosra vehető, hogy *több letartóztatás is következik*.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Néhány fillérrel drágább áron elkelt 60.000 mm. buza. Rozs 30 fillérrel drágább. Árpa csendes. Tengeri 10 fillérrel drágább. Zab változatlan.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 24.70 K., 100 mm. 80 k. 24.80 K., 300 mm. 79 k. 24.35 K., 300 mm. 79 k. 24.35 K., 200 mm. 78.5 k. 24.50 K., 1000 mm. 78.4 k. 24.10 K., 500 mm. 78 k. 24.— K., 700 mm. 78 k. 24.20 K., 400 mm. 77.5 k. 24.30 K., 400 mm. 77.5 k. 24.30 K., 300 mm. 77 k. 24.20 K., 200 mm. 77 k. 24.30 K., 350 mm. 77 k. 24.10 K., 1000 mm. 77 k. 24.10 K., 200 mm. 76 k. 23.90 K., 200 mm. 76 k. 23.90 K., 500 mm. 76 k. 23.80 K., 200 mm. 76 k. 23.80 K., 200 mm. 76 k. 23.75 K., felső, 100 mm. 76.5 k. 23.60 K., 200 mm. 75 k. 23.60 K., 100 mm. 75.5 k. 22.90 K., 100 mm. 75.5 k. 23.50 K., 100 mm. 75.5 k. 23.50 K., 200 mm. 75.4 k. 22.90 K., 100 mm. 75 k. 23.60 K., 200 mm. 75 k. 23.60 K., 100 mm. 75 k. 23.30 K., 100 mm. 75 k. 23.30 K., 100 mm. 74 k. 22.90 K., 100 mm. 73.8 k. 22.90 K.

Pestvidéki: 500 mm. 78.5 k. 24.— K., 500 mm. 78 k. 24.— K., 800 mm. 78 k. 24.10 K., nov. 1000 mm. 78 k. 24.20 K., 100 mm. 78 k. 23.65 K., 100 mm. 77 k. 23.80 K., 200 mm. 77 k. 23.90 K., 250 mm. 77 k. 23.90 K.

Felsőmagyarországi: 235 mm. 79 k. 23.90 K., 150 mm. 78.5 k. 23.50 K., 300 mm. 76.5 k. 23.50 K.

Hartai: 2000 mm. 78.4 k. 24.55 K. 1000 mm. 76.5 k. 24.10 K.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 20.10 K., 100 mm. 20.25 K., 300 mm. 20.40 K., 300 mm. 20.40 K., 100 mm. 19.90 K.

Készpénzfizetés mellett.

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	23.64—23.80—23.62
Áprilisi buza (1908)	24.82—25.08—24.86
Októberi rozs	19.72—20.80—20.70
Áprilisi rozs (1908)	21.92—21.90—21.84
Októberi zab	15.72—15.76—15.74
Áprilisi zab (1908)	16.90—16.98—16.96
Májusi tengeri (1908)	13.82—13.98—13.96

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	23.68—22.70
Áprilisi buza (1908)	25.—25.02
Októberi rozs (1907)	21.—21.02

prilisi rozs (1908)	22.22—22.24
Októberi zab (1907)	15.72—15.74
Áprilisi zab (1908)	17.02—17.04
májusi tengeri (1908)	13.96—13.98

Gabonaforgalom

	1907. október 10-tól	október 11-ig.
	Erkezett	Elszállított
Buza	37193	—
Rozs	7269	—
Árpa	4034	—
Zab	8013	—
Tengeri	—	203
Liszt	306	22656
Korpa	300	1868

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907)	23.70
Áprilisi buza (1908)	25.10
Októberi rozs (1907)	21.16
Áprilisi rozs	22.40
Októberi zab (1907)	15.82
Áprilisi zab (1908)	17.08
Májusi tengeri (1908)	13.08

A budapesti értéktözsde

Előzőzsde:

Külföldről érkező szilárd jelentésekre, valamint helyi véleményvásárlásokra szilárd.

Lanyha irányzattal folyt le.

Kötetett: Osztr. hitelrészv. 639.—636.75. Magyar hitelrészv. 750.—746.—. Koronajáradék 93.30—93.20. Leszámitoló bank 473.50—471.—. Jelzálogbank 431.—428.25. Rimamurányi 545.50.—543.—. Államvasut 658.—657.50. Közuti 528.50—526.—. Hazai bank 277.50.

Déli tözsde:

Nyugodt forgalom mellett kissé javult. **Kötetett:** Osztrák hitelrészvény 636.50—634.75. Magyar hitelrészvény 743.50—745.50. Koronajáradék 92.90—93.10. Leszámitolóbank 466.50—470.—. Jelzálogbank 426.—428.50. Rimamurányi vasművek 539.—541.50. Államvasut 654.50—656.—. Déli vasut 149.50—150.—. Városi villamos vasut 271.50—274.—. Közuti villamos vasut 525.50—526.—. Konvertált jelzálogszorsjegy 143.—. Hazai sorsjegy 100.50. Hazai bank 774.—775.50. Kereskedelmi bank 3320.—. Belvárosi takarékpénztár 601.—. Lipótvárosi takarékpénztár 158.—160.—. Ujlaki téglagyár 290.—. Polgári söröző 365.—. Adria tengerhajózási 405.—.

Utózsde

Irányszat csekély forgalom mellett szilárdult. **Kötetett:** Osztr. hitelrészv. 635.—637.—. Magyar hitelrészv. 743.75—745.50. Államvasut 657.—655.75.

Zárlat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 635.75. Magyar hitelrészv. 744.50. Államvasut 655.75. Rimamurányi vasmű 439.50.

Bécsi értéktözsde

Bécs, október 12. 4:20/0 papir járadék 96.25 40/0 oszt. arany jár. 115.30. 1860. sorsjegy 149.25. Osztr. hitelsorsjegy 450.—. Angol osztr. bankrészv. 296.—. Bécsi Bankverein 530.75. Osztr.-magy. bank 17.96. Déli vasut 148.25. Duna gőzh. társ. 1011.—. Dohány részv. 422.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bank váltók 117.43. 4:20/0 ezüst jár. 96.25.—810 Osztr. koronajáradék 96.35. 1864. sorsjegy 255.50 Osztr. hitelint. részv. 636.—. Union-Bank 533.50. Osztr. Länderbank 424.50. Osztr. m. áll. vasut 655.—. Elbe-völgyi vasut 430.—. Alpési részv. 609.75. 20 frankos 19.16. Londoni váltóár 240.25. Lipótkohó 422.—. Török-sorsjegyek 185.—.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy, gazdagon illusztrált főrajzgyűjtemet 3000-nél több ábrával mindenféle nikkelt, ezüst- és aranyórák, hangszerek, acél-, bőrúruk és dohányzószerekek stb., valamint mindenféle szolid arany- és ezüstúrukól eredeti gyári ábrán.

Nikkel-Remontoir óra	3.—
System Roskopf-Patent óra	4.—
Svájci eredeti System-Roskopf Patent	5.—
Védjegyzett Nikkel Sas-Roskopf hor-gony Remontoir óra	7.—
Goldin-Remontoir óra „Luna” művel, duplafelelő	8.50
Ezüst Remontoir óra „Gloria” művel, nyitva	8.40
Ezüst Remontoir óra duplafelelő	12.50
Ezüst páncél lánc ugró gyűrűvel 15 gramm nehéz	2.80
Orosz-Tula-Nikkel henger Remontoir óra „Luna” művel	10.50
Ébresztő-óra	2.90
Könyha-óra	3.—
Schwarzwaldi óra	2.80
Kakuk-óra	8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás	16.—

kazat kizárva! — Becserülés megengedve vagy a pénz vissza.

Első óragyár Brűxben. KONRAD JÁNOS cs. és kir. udvari szállító
BRUX, 741. szám. (Csehország) 10212

Nem vagyok többé nagyothalló

mióta az én halló-dobját haszná-lom. Senki sem látja ezt a kis készüléket fülemben, és ismét oly jól hallok, mint nagy beteg-egem előtt. Így ír Jak. Flohr-Schontz úr.

Határozottan védett halló-dobom a legnagyobb eredményeket ért el nehez hallásnál, fülgyógyulást, fülzúgásnál, ideges fülzúgásnál stb. A halló-dob ára 7 kor. 2 db. egy-szerre rendelve 13 kor. Szeküldecs csak utánvétellel vagy az összeg-előzetes beklüdeése után. Hygie-nische Institut

10220

J. H. RABINOWICZ, Wien, VII., Lindengasse 2. G. H.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre áttüzetni tilos) — (86)

Éva lelkében egyszerre valami kemény vonás került felül. Gyengéd és gyenge asszonyok vannak így, hangulatuk, kedélyük egyszerre elapad és egyszerre olyan érzékű támad az anyagi érdek iránt, milyenről férfiaknak sejtelmük sincs. A finomak, a bájosak egyszerre brutálisak, kiméletlenül egyenesek lesznek. Az asszony is most rászólt a vergődő nagy üzletemberre:

— Hallja, maga hazug, vén ember. Maga engem rá akar szedni. De én nem vagyok már olyan amilyen voltam. Sokon mentem át, mindenem. Maga másnak adta ki magát, mint a mi volt. Tudtam, hogy valami nagy, gazdag ember, hiába sirt, sohse bántottam. Más nő mit csinált volna magával, na! De én látom, hogy beteg ember. Én segítségére akarok lenni, hogy kigyógyuljon. De maga is helyrehozza a bűnt, amit az uram ellen elkövetett. Jó lesz így?

— Köszönöm! suttozta az előkelő ur és közel sompolygott az asszonyhoz. Az védőleg emelte föl a kis fehér öklét:

— Hőzzám ne közeledjék, mert a szemét ütöm ki!

— Kezet akarok csókolni. Hogy békében leszünk, együtt leszünk. Kérem, csak kezet adjon!

Kezet nyújtott, de az asszony nem fogadta el:

— Most nem. Előre nem. Majd akkor, ha látom, mit tart meg a szavából. Most pedig bocsásson ki.

Az elnök kibocsátotta a kérelmezőt, a kire vizsga tekintettel nézett a titkár, a szolgák, az egész hivatal. Egy-egy sunyi alak hozzá is dörgölődött, megkérdezték:

— Mi volt? Mi történt? Él még a méltóságos ur? Milyen kedve van? Szomorú?

Nem felelt, rohant haza. Már három óra is elmúlt és félt, hogy János aggódni fog miatta. Talán neki is indult a városnak, hogy keresse. És a férfi mégis csak férfi, rosszat gondolhat. Eszébe jutott, hogy az ura még olyasmit is jártathat a fejében, hogy ő — nem bírván a nyomoruságot — otthagya és visszaköltözik az előkelő, özvegy asszonysághoz, ahol mindég meleg volt a szobájában. A szíve összefacsarodott, a szeme könybelábadt erre a gondolatra és szeretett volna hazarepülni, hogy minden gondot eloszlasson, a legdrágább és legkedvesebb homlokról hízegő ujjával a ráncot elsimítsa. Elhatározta, hogy mindent elmond az urának, az egész diskurzust, esetleg verést kap, de az nem baj, megérdemelte. Ugy is nagy, bántó hiányosságát érezte annak, hogy első, egyetlen, kényszerű és öntudatlan kívül eső csalását az ura meg nem bocsulta, el nem hitte, sőt tudomásul sem akarta venni. Ha legalább lelkileg, testileg megtapodta volna érte! Most mindenél kipakol és döntsön a férfi.

Egy szót sem szólt, amikor hazaérve meglátta Jánost. Az elcsapott villamos le-

rongyolva ült az asztal mellett, az egyik kezét a feje alá támasztotta, a másikkal dobolt az asztalon. Amikor bejött a felesége, elnézett fölötte. Nem kérdezte, hogy hol volt, engedte, hogy megcsókolja, de nem csókolta vissza tisztesen, mint ahogy megszokta.

Éva a János vállára tett ea kezét, a szemébe nézett és szólt:

— Tudod-e pajtás, hol voltam?

— Hol?

— A nagynéninél. Pénzért.

— Hoztál?

— Nem. Igért. Majd lesz még nekünk. Ne busulj. Megvénitesz, ha szomorunak látalak. Én hiszek benned, te nem hiszel bennem.

János átnyalabolta az asszonyt, az ölébe emelte, magához vonta, a testéhez tapasztotta. Egy kissé sirtak is, de forró csókok édessé és illatossá teszik a sós, a hideg könnyet...

Másnap reggel elég törődötten és éhesen, de jókedvvel keltek föl. Érezték, hogy ez jó nap lesz. Délfelé megkapta János a hivatalos levelet, amelyben az elnökigazgató maga elé rendeli, hogy ügyét megvizsgálja és igazságot szolgáltatson neki. Valami rendes ruhát kellett kölcsönkérni. Ott volt, minden bajban kéznél volt a fuvaros, valljuk meg az igazat, egyszerű igáskocsis egy sörgyárban. Volt azonban fekete ünneplője, elég nagy, János másodmagával is belebuihatott volna.

(Folytatása holnap.)

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1907. október 13-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Rigoletto.

Opera 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután 3 órakor mérsékelt hely-
árakkal:

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban.
Este:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Délután 3 órakor mérsékelt hely-
árakkal:

Nincs elvámolni valója?

Bohózat 3 felvonásban.
Este:

Josette kisasszony, a feleségem.

Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete fél 8 órakor

MAGYAR SZINHÁZ

D. n. 3 órakor mérsékelt hely-
árakkal:

A harang.

Legenda 3 felvonásban.
Este:

Szent Péter esernyője.

Szimbi 4 felvonásban.
Kezdete 1/2 8 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután 3 órakor mérsékelt hely-
árakkal:

Mary Ann.

Vígjáték 3 felvonásban
Este:

A hálás utókor.

Kezdete 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

D. n. 3 órakor mérs. helyárakkal

A virágok városa.

Este:

A tenger.

Kezdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).

Délután 3 órakor mérs. helyárakkal

Bolondok.

Bohózat 3 felvonásban.
Este:

A sárga domino.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

APOLLO-SZINHÁZ.

Telefon 68-39.

A legyőzött cowboy.

(Szenzációs amerikai életkép.)
A négy éves hősnő. — Dráma
Székvillában.

A ki másnak vermet ás.

A zene hatása. — Balkán fölke-
lések. — Szicíliai halászat.

Elet Kinában.

Tengerész hadapródok gyakorlata
Kezdete fél 6 órakor.

Előzetes jelentés!

Keleti-Színház VII., Baross-tér 15. sz.

A MAGYARORSZÁG-KÁVÉHÁZ épületében e hóban nyilik meg.

„VIGSZINHÁZ“-JEGYEK!

TELEFON 641.

Az idei évad szenzációs zeneuidonságai

BUTYKAI ÁKOS:
KACSÓH PONGRÁC:

ÖT DAL
HÁROM DAL

Kálmán Imre:

A LLOYD munkatársa
MOLNÁR FERENCZ
versére

„ „

A MAMA LEVELE
HELTAI JENŐ versére

Szirmai Albert:

Altató dal BÜSKE
GABOR ANDOR
versére

„ „

AZ ÁCSLEGÉNY ÉS A
SZINESZNO
HELTAI JENŐ versére

Weiner István:

HALLIA MAGA
SCHWARTZ!
A NAGYMAROSI
NYARALÓ

A FŐVÁROSI A MODERN SZINHÁZ SLÁGERJE!

megjelentek, de a zeneműkereskedők
hozzátartja folytán a kiadó

ALBERTI és TÁRSA

zeneműkereskedésében kaphatók
IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Vidéki megrendeléseket pontosan,
postafordultával lebonyolítunk.

SAJTÓ ALATT: Kálmán Imre 10 új mű dala
Ady, Endrődy, Gárdonyi és Szabolcska verseire

„MODERN-SZINHÁZ“-JEGYEK!

Budapesti CABARET Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.
Müsoron kívül új bohózat A T. HÁZ MUCSÁN.
Két másik kis darab: I. A szövetkezet. II. A remekirék
László Rózi és Ferenczy Károly
Husz új cabaret-szám. Fellép minden este: Nagy Endre
Bibor Olga, Kápolnai Irén, Balogh Böske, Máhr Nándor
Muszár Károly, Sajó Géza stb.
Jegyek: Bárdnál, Kossuth Lajos-utca és
Andrássy-ut, Zipser-nél, Andrássy-ut és a Cabaret
pénztáránál.

Világhírű zongorák

mint
Büsendorfer, Ehrbar, Bech-
stein, Ibach, Gaveau Párisból
stb. legelőnőbban vásárol-
hatók és bérelhetők.
Keresztély
hirneves zongoraterméhen)
Budapest, Váci-körút 21. sz (Iparudvar)

Gramofonokat fonográfokat
legjobb és legújabb
kivitelben, gyári árban,
előnyös részletfizetésre is
szállít

Waldmann Gyula
hangszeresztálya
Budapest, VIII. Rákóczi-ut
45. és 47.
fonográfok 7 K-tól 150 K-ig.
gramofonok 40 K-tól 300 „
képesárjegyzékűkinyűn.
Legújabb felvételi lemezek és hengerek nagy vá-
lasztékban. Javítások elfogadtnak.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI RÉVAY-UTCA 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órakor. UJDONSÁG!
Ujdonság! Ma és mindennap 9 1/2 órakor. Ujdonság!

Biztos diagnózis

bohózat írta: Cagliostro.
Végül 11 órakor!! Szenzációs!!

„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új
szóló számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdete fél 12 óra-
kor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és
francia különlegességek teltelpt.

SZABADALMAKAT,

védjegyeket és mintaoltalmat
megszerez a
SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
1904 PÁSZTOR (bej. cég)
Budapest, VII., Erzsébet-Körút 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

SCHMIDT M.

szilgyártó, nyer-
ges és bőröndös.
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25.
A Vas-utca sarkán. Alánlja saját gyárt-
mányu kocsi- és lovaglő szerszá-
maif, utazó- és kézi bőröndök, női
kosztárak (ridikül) és övek, pénz-
szivar- és cigaretták stb. tárcáit.
Árjegyzék ingyen.

Modern Színház — Cabaret.

Andrássy-ut 69.
Ma, vasárnap, október 13-án:
Három istennő. Drágaság.
Prólóg, írta és előadja Pálmay Ilka. Pesti jelenet, írta Molnár Ferenc.
A trónörökös. Jus prima noctis.
Életkép, írta Szomaházy István. Operett, írtak Helta J. és Szirmai A.
Cabaret-számokban fellépnek:
Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Juliska,
Vörös Ily, Nyáray Antal, Kardos Andor, Sólyom
Kezdete 9 órakor. Márton. Kezdete 9 órakor.

A legjobb iskola hegedűt

4 forinttól feljebb
Reményi Mihály
a magy. királyi Zene-Akadémia
házi hangszerkészítője szállítja
Budapestről Király-utca 58.
Zenekar: hegedők 6-8-10-12-20 frt-ig.
Kipróbált hangversenyhezodék minden áron. Az
összes hangszeresek és tárháza. Zongorák, piani-
nók, harmoniumok és cimbalmokról külön-külön ár-
jegyzék kérem. Telefon 87-84. sz

KÉZIMUNKA

vétele előtt hozassa meg új nagy képes ár-
jegyzékemet, mely 272 oldalon 1860 részletesen
körülírt rajzokban sorolja föl a női kézimunka
összes anyagait és teljes mbaigazítást nyújt
azon vevőknek, akik megrendeléseiket sze-
mélyesen nem eszközölhetik. Vidékre bér-
mentve és ingyen.

Alapított 1883. **BÉRCZI D. SÁNDOR**
női kézimunka nagyiparos
BUDAPEST, VII., KIRÁLY - UTCA 4. SZ.
D. M. C. ENCYKLOPEDIA 10039
610 oldalon, 880 ábrával, magyar nyelven kiadott tankönyv,
melynek segítségével az összes kézimunkákat elsajátítani és
tanítani lehet. Angol váson díszkötésben 2 korona.
A magy. kir. közoktatásügyi miniszterium 20575. sz. a ajánlva.
szirma-munka és magas him-
zésre kitűnő kézi himzőgép 6 K.
Vidékre kiválasztásra is küldök.

Őszi és téli

felöltő K 16
öltöny K 30
vadászöltöny . . . K 30
Meg nem felelőért a pénz
visszaadatik. 10101
ROTHBERGER JAKAB
cs. és kir. udvari szállító
Budapest, Váci-utca 6.

Igen tisztelt háziasszony!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy
nagyszabású gyári vállalatunkban a következő felül-
mulatlan minőségű gyártmányokat készíjtük:
„Alexin“ legfinomabb növényzsír, nélkülözhetel-
len halak és tészták készítésénél.
„Kilács-Alexin“ legfinomabb növényvaj, leg-
tökéletesebb pótlója a teavajnak, kitűnően
bevalik halak, finom sütemények stb. készítésénél,
nem avasodik és a „Kilács-Alexin“-nel készített
sütemény sokkal tartósabb, mintha vajjal készíjtik.
„Delikat-Alexin“ növényzsír libazsír izzal,
minden tekintetben pótolja a libazsirt és utóbbival
ugy ízben, mint illatban, teljesen azonos.
Összes gyártmányaink a legszorgosabb felügyelet
a tisztaság szigorú megfigyelése mellett ké-
szülnek és könnyű emészthetőségük folytán
orvosilag is ajánlhatnak.
„Alexin“ gyártmányaink 25%-kal szaporábbak,
mint minden más zsír, margarin, vaj etc. Használjon
tehát egynegyeddel kevesebbet, mint zsírból,
margarinból vagy vajból. A használat igen egyszerű,
amennyiben csak arra kell ügyölni, hogy az „Alexin“
gyártmányok tul ne hevítessenek. Már az első
kísérlet „Alexin“-nel megfogja győzni, hogy az
„Alexin“ gyártmányok minőség tekintetében minden
más zsirt vagy vajat fölülmulnak. Kérje tehát fűszer-
üzletében kifejezetten „Alexin“ gyártmányainkat.
Ha az „Alexin“ gyártmányainkkal egyszer kísérletet
tesz, ugy soha más zsirt nem fog használni.

FIGYELMEZTETÉS! „Alexin“ gyártmányaink
a csomagokon
mindig a törvé-
nyileg bejegy-
zett védjeggyel
vannak ellátva.
Ha ezen véd-
jegy a dobo-
zon vagy oso-
magon nem
látható, ugy
utasítsa azokat saját érdekében vissza. Min-
denkor készséggel szolgálunk felvilágosításokkal.

Teljes tisztelettel

„ALEXIN“ zsírművek Dr. SCHMIDL és TÁRSA Budapest, V., Nagykorona- utca 13. Gyár: BUDAFOK.

Kitüntetések: Nemzetközi sütőipari kiállítás 1907.
„nagy díj“. Budafoki kiállítás 1907. „hors concours“
Pécsi országos kiállítás „nagy államdíj és díszoklevél“.
1. Használja az „Alexin“ gyártmányokat főzésre,
rántásra és sütésre. 2. Az „Alexin“ gyártmányok
minőség tekintetében utolérhetetlenek. 3. Az „Alex-
in“ gyártmányot minden háztartásban nélkülöz-
hetetlenek.

Vértess-féle sóborszesz
Minden házban szükséges

Pénz és idő megtakarítás

Minden dohánytőzsdében kapható

Nem kell a kiadóhivatalba járni!

Legolcsóbb hirdetési mód!

A NAP

A HIR

APRÓHIRDETÉSI

LEVELEZŐ-LAPJA

ÁRA 20 FILLÉR

ÉRVÉNYES 10 SZÓIG

Biztos eredmény csakis ez uton érhető el

NŐI KALAPBAZÁR
Sommelweiss-utca 17.

Óvás!
Hallotta már, hogy visszaélés történik a Női Kalap-Bazár címmel?

Töböt figyelmeztetjük a t. hölgy-közönséget, hogy csakis kizárólag a

Női Kalap Bazárban
Sommelweiss-utca 17. sz. alatt kaphatók

Modell alakok
darabja 15 krajcár.

Fregoli Formák
melyek átvenhetők m. sz. alatt 20, 35, 50 kr. és mindezen kalapok legizlésebb díszítésével dívatlap után is csak 50 kr.

ALAKÍTÁSOK
a legújabb formákra gyártilag elkészülnek. Díszített gyermekkalap 1 tr. Hermelinformák 75 kr. Kértek a címre ügyelni.

„MAGYAR TEXTILIPAR“.
Folyóirat. 10008

A pamut-, gyapjú-, len-, kender-, selyem- és juta ipari és kereskedelmi közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Ujvidéken.**

Megjelenik havonta 2-szer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjjal kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám?)
Teljes jótállás kitérő esélyesért!

Kállai Lajos-féle hűtöves villamos benzín lokomobil esélyesek, melyek gép és nékiül bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatok.

GŐZGÉPEK BECERÉLTETNEK
Ezen motorok több 100 példányban kitérőben működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkut, Somogy megye. Tóth Péter bagyi földművelő, Csautavér, E. B. m. G., Biró József földművelő, Czegled, Pest megye. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

FISCHER és TSA HAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemeter, 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Elő szőlő csemeter, szőlőgyökér, díszkereszte, táplálék, rózsák stb.

1.000.000 szőlőültetvény, Európai és amerikai alma és gyökere vessző, Kitelepítésként: Csemeterültetvények.

30.000 Kiváló szőlő bevető és bevetési szilvafa csemeter.

Arjegyzék ingyen.

Urak! 200 tükörköt és felöltő zsinórházból kiváltva, ugyancsak valódi gyapjúszövetekből is mérték után potom árért készítettünk ruhákat

a legújabb divat szerint.

FÉRFISZABÓ ÜZLET
Akácfa-utca 52. szám.
Alkalmi ruhák kölcsönbe adatk.

Titkos betegségeket
biztosan gyógyít elismert radikális gyógy-móddal szerint ajánljuk

Dr. CZINCZÁRJ.
v. Kórházi orvos, specialista.

Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden lőr-, ideg- és vérérbetegségeket, korai elengedést és bármily női betegségeket. 10032

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet (balra).
Rendel: délelőtt 10-4 és este 6-3 óráig.

Levelekre szakorvosi tanácsal szolgál és gyógyszerrel is gondoskodik, titoktartás mellett. — Nőknek külön váróterem.

Vesszőparipa-Liliumtejszappan 22314

BERGMANN és TÁRSA Dresden és Tetschen a/E. a jelenben és marad a jövőben, a naponta beérkező elismerő sorok szerint, a leghatásosabb valamennyi gyógyszer között, szeplő ellen, ugyancsak egy bájos, puha arcú és egy rózsás arc megtartására kapható dr. 80 filléret valamennyi gyógyszerárban, drogeriában, illatszert-, szappan- és borbélyüzletben.

Steckenpferd-Bay-Rum.

Bergmann és Tsa Drezdában és Tetschen a/E. Amely kitérő szer fejkörpa ellen, valamint a haj idő-előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövekedést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 koronás üvegekben kapható a gyógyszerárban drogeriákban, illatszertkereskedésekben és borbélyüzletekben.

Soványság

Az egyedül eredménytől kísért szer a dr. WILLIAM HARTLEY tanár amerikai erőtápora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek: hölgyek remek köblet, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállás. Vérszegénység, idegesség, sápkór ellen és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen szer. Kitérő: Chicagó, Berlin, London és Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. Ára dobozonként használati utasítással 1 frt 10 kr. Főraktár:

BALÁZS MÓR D., Budapest,
István-ut 11., II. emelet 1.

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt de nagyon jó állapotban, azonnal eladók. Cím **KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40**

Cipészek, Csizmadiák érdeke!

A mai bőr drágulása mellett csak akkor boldogulhat az iparos, ha kisebb beárslásnál is gyári árakat érhet el; azért én a mai naptól fogva zsevrót, boxot, vizes, tohón-bőrt és pitlinget (simát, barkást; v. cugos) továbbá minden fajta talpacskát, (stráfban is), nyak-tapát; haszsoleket, kyp-talpbélést, ugyancsak minden bőrcikket 1 drb vételnél is gyári árban számítok.

Czipészkeleket szintén. Próbá utánvételes rendelést kér: **Meisel Mihály** borbélyraktára Budapest, VIII., Kalvária tér 4/h.

Elsőrendű 29540

„THE ROYAL“ beszélőgép

a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári árakon

45% árleszállítással szállítunk havi 8-10 kor. részletfizetésre is, vidékre is bárholvá.

Láng Jakab és Fia gramofon nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzletünk: VIII., Baross-tér 4 sz. és Budán, Zsigmond-u. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

En Csillag Anna

285 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal; ezt a haját az általam feltalált pomádé 14 hónapos használatával értem el. Ezt az egyedül szernök ismereték el a haj kihullása ellen, a haj növekedését előmozdítására, a hejtalaj erősítésére. Főriaknál erős szakképzést idéz elő és már rövid használat után, úgy a fej, mint a szakképzésnél természetes fényt és sűrűséget ad és a legkisebbi öngyógyító megővja a haját a korai őszüléstől. Kezdekodom, hogy teljesen ártalmatlan. A Csillag Anna szeszony által feltalált hajnöveztő pomádé használatával mindenki késő öregségig sűrűnek és hosszúnak mindenki meg a haját. Egyetlen szerben sincs anny haj-tápláló anyag, mint a Csillag-pomádéban, amely joggal szerzett magának világhírt nevet, mert a nők és férfiak már az első terey pomádé használatával a legjobb eredményt érték el, amennyiben a haj kihullása már néhány nap múlva teljesen megszűnik és új haj kezd nőni. Ezt a sikert a világ minden részéből ezrével érkező elismerő iratok bizonyítják, mert csak az igazság koronázza a sikert. Minden megrendelés gyáramból lesz közvetlenül megküldve, mivel sok hamisítás történik és azokat másképp nem ellenőrizhetem. Egy tőgyel 1, 2, 3 és 5 forint. Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése után vagy postai utánvétellel az egész világra a gyárból, ahová minden megbízás intézendő.

Csillag Anna
Wien, I., Graben 17.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egyszerűbb heveny és időlt folyásoknál befoeszkendés nélkül legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKÁK

bizonyítanak. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKÓ-féle oró-labdacsok. Egy üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR KIRÁLY“ gyógyszerár, Budapest, V., Harokkői-utca 2/c. sz.

34 korona

egy divatos férfislitány vagy felöltő mérték után, remek szabásban, finom gyapjúszövetekből

Rosner D. és Társa férfi szabók, Budapest, VI., Váci-körút 37. Vesszünk zálogpénzt mindenféle nyersárurol. 29820

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle** Használati valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben

Szakképzettsége, bő tapasztalata és páratlan sikerei alapján melegen ajánljuk

Dr. FÜREDI

v. kórházi és ker. pénztári főorvost, a Medjdie-rend lovagja, stb.

Titkos betegségek

mindennemű férfi és női bajok, úgy férfi-gyengeség gyors és gyökeres gyógyítására.
Rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig. Budapest, **Kerepesi-ut 60.** Levél útján is biztos siker. Iparosoknak feleárbán és résztartozásra.

Magyarország legnagyobb cipő-raktára

DÓCZI

BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 10.

Férfi cipők:

Borjubőr fűzés, sima v. betétes cugos	Kor. 8.—
Amerikai boxbőr, cugos 9.50, fűzés	10.—
Francia sevro cugos v. fűzés 10.—, gombos	11.—
Posztó, bőrrel körül 8.50, oroszakkal	9.50
Eredeti amerikai cipők, széles talppal	13.—
Női cipők:	
Zerge v. borjubőr, fűzés v. cugos	7.—
Amerikai boxbőr, fűzés v. cugos 8.50, gombos	9.—
Francia sevro, fűzés v. cugos 9.50, gombos	10.—
Posztó, körül bőrrel 7.50 oroszakkal	8.—
Férfi csizmák:	
Bagaria bőrből, e rös dupla talppal	18.—
talpból, többféle kiállításban	13.—20.—

és feljebb.

Így megfelelő árut készíttünk becsürel. Százötven eredeti fényképpel ellátott, remekül kiállított képes nagy árjegyzékem e hóban jelenik meg. Előjegyzéseket már most elfogadjuk.

A megélhetés gondjai

a társadalom minden rétegére egyformán súlyos terheket rónak s annak minden tagját nehezebb munkára, fokozott tolerálásra készítik. A testi és szellemi toleráltság pedig az egyén gyengítésére, életerejének csökkentésére, rokkantságra, végleges kimerülésre vezet, ha idejében nem gondoskodunk oly erősítő, edző ellenállási képességet fokozó eljárásról, mely képesíti az illető egyént a fokozott munka, a nagy gondok elviselésére, mely nem engedi, hogy az időelőtti kimerülés, törődöttség, levertség, buskomorságra való hajlandóság, feledékenység, munkakedvetlenség, gyengeség, elcsúszás, félelmi érzetek, ingerlékenység, továbbá fejfájás, fejnemű, szédülés, fejfájás, ideges szívdobogás szívszorulás, ideges légzési nehézségek, étvágytalanság, gyomor- és bélzavarok stb. stb. szervezetébe befészkelődjenek, sőt erősítés, az ellenállás fokozása által még a csúszás és idegfájdalmak, zsába, ischias stb. felléphetését is megakadályozza.

Ily eljárás az „Elektro-Vitalizer“ gyógykészülékkel való rendszeres villamozás, amint azt a köszönő levelek százai élénken bizonyítják. Ezen említett óveljárás kivül a már fennálló, sőt még a régi keletű **ily jelenségeket is meggyógyít ezen kezelés,** azért nem szabad kétségbeesnie senkinek, bármily súlyos alakban léptek is fel nála az előbb említett vagy azokhoz hasonló jelenségek. Az általános- és nemi ideggyengeség, hysteria, ideges szív-, gyomor-, bél-, vese-, hólyag- stb. bántalmak, csusz, köszvény, ischias, a neuralgiás fájások egész sora, hűdések után fellépő működési zavarok, irógörccs s más foglalkozással járó görccsös állapotok, agyi- és gerincagyi bántalmak folytán fellépett bizonyos kóros elváltozások stb. gyógyítására az Elektro-Vitalizer készülék szolgál elsősorban és különösen.

Bővebb felvilágosítást nyújt ezen új gyógymódról, az ezáltal kezelhető bajokról és az eddig elért fényesebbnél fényesebb eredményekről, részletesen külön-külön kötetben **férfiak és nők** részére: szülő fényesen kiállított könyv, melyet díjtalanul bérmentve és zárt borítékba kaphat meg minden szelvényt kitöltve beküldi.

a „Modern Villamos Gyógymódról“ orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körut 2. félemelet 19. sz.

Rericha Mária. Székelyhid, Bihar-megye.

1907. szeptember 15.

Igen tisztelt Doktor Ur! Tessék egész bátran kitenni az én nevemet az újságba, mert én mindenkinek a legnagyobb örömmel fogok válaszolni, aki kérdést intéz hozzám. Az Elektro-Vitalizer a legjobb szer az idegbaj gyógyítására. Én már próbáltam sokfélet, de semmi sem használt ily kitűnő eredménnyel. Idegfájdalmaim nincsenek, a legjobb kedvem van a munkához és mindenhez. Az Elektro-Vitalizer feltalálójának a legnagyobb hálával tartozom.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az Elektro-Vitalizer orvosi rendelő intézet
 Budapest, IV., Károly-körut 2. félemelet 19.

Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógymódról“ szóló művet **férfiak** / **nők** részére (A nem kívánt kötet törlendő.)

Név

Cím

Hogy lehet a beteg ember még egészséges? UJ GYÓGYMÓD!

A modern orvosi tudomány leghíresebb vívmánya a

Kataphorese gyógymód.

Rendkívüli gyógyhatása a legsúlyosabb bántalmaknál is oly csodálatra méltóan érvényesül, hogy a biztos eredmények folytán a tiszteletdíj a betegség gyökeres és teljes gyógyulása után fizethető.

E sehol nem létező kedvezményt azon betegek is igénybe vehetik, kik hosszú, éveken át tartó betegségük, vagy azok súlyos következményei miatt a gyógyulásra már minden reményt föladtak. E korszakalkotó gyógymód hazánkban egyedül

DR. MITZGER

hirneves intézetében

Budapest, Teréz-körut 44.

nyer alkalmazást. — Hitelesen kimutatható, hogy közel 67 ezer beteg hagyta el teljes gyógyultán az intézetet.

Külön osztályok a férfiak és nők részére; külön gyógytermek az **idegbetegségek**, önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült, vagy teljesen elvesztett férfierő, **impotentia**, hátgerinc-, gyomor- és bélbántalmak, külön **vér-siphilis** és bármily súlyos utóbajainál, száj-, gége-, torok, orr-, szem- és fülbajok, külön a húgy-ivarszervi bántalmak, régi krónikus folyás s égési tüneteknél, vizeletzavarok, hólyag-, vesebántalmak, aranyérel, külön a csúsz-, köszvény- és hűdési állapotok, fejbántalmak s bőrbajok gyógyítására

Az intézet, mely páratlan gyógsikerei révén világszerte mint egyike a **lagjobbakknak van elismerve** hazánkban mint speciális szakintézet megközelíthetetlen magasságban áll, sőt a külföldi gyógyhelyeket is messze tulszárnyalja, minek legfényesebb bizonyítéka, hogy a betegnél minden kockázat máé előre ki van zárva, **bármely régi eredetű gyógyíthatatlannak tartott bántalomnál is miután a tiszteletdíjat teljes felgyógyulása után fizetheti a beteg.**

Gyógyítást az intézet **csak személyes szakszerű és alapos vizsgálat után fogad el**, mely tehát a beteg személyes megjelenését **legelőszőr** feltétlenül szükségessé teszi, mert csak a legújabb vizsgálati eszközök segítségével megállapított diagnózis alapján lehetséges **céltudatos, eayeni tudományos gyógykezelés és ennek alapján teljes sikerű gyógyeredmény.** Prospektust és levelekre felvilágosítást díjtalanul küld az intézet.

Az intézet egész nap nyitva!

